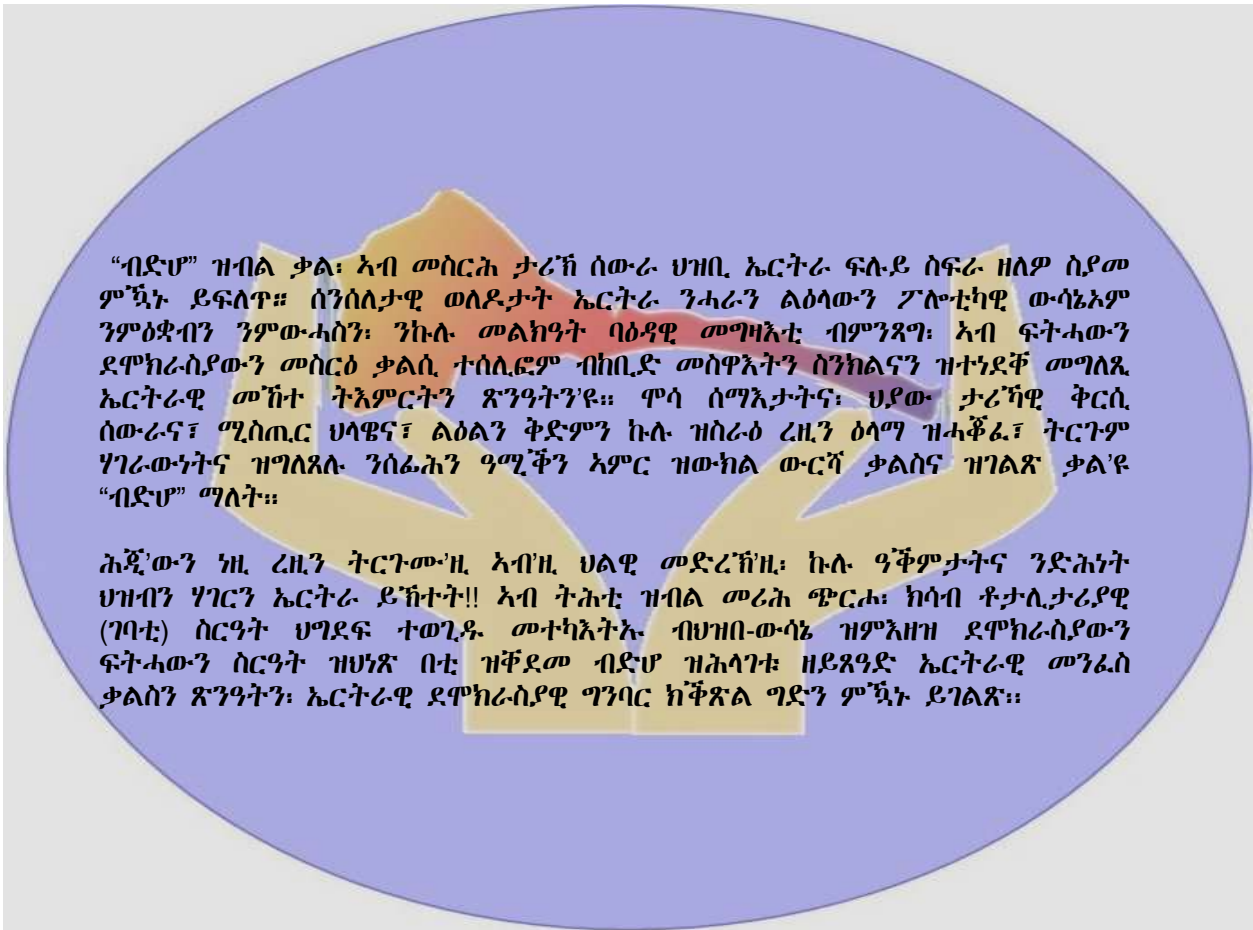
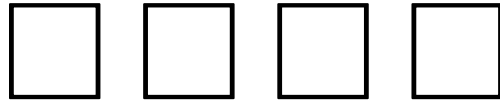

ክልተ-ወርሐዊ ዕላዊ ልሳን ኤርትራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር /ኤደግ/

“ብድሆ” ዝብል ቃል፡ ኣብ መስርሕ ታሪኽ ሰውራ ህዝቢ ኤርትራ ፍሉይ ስፍራ ዘለዎ ስያመ ምዃኑ ይፍለጥ። ሰንሰለታዊ ወለዶታት ኤርትራ ንኣራን ልዕላውን ፖለቲካዊ ውሳኔኣም ንምዕቋብን ንምውሓስን፡ ንኩሉ መልክዓት ባዕዳዊ መግዛእቲ ብምንጻግ፡ ኣብ ፍትሓውን ደሞክራሲያውን መስርዕ ቃልሲ ተሰሊፎም ብከቢድ መስዋእትን ስንክልናን ዝተነደቐ መግለጺ ኤርትራዊ መኸተ ትእምርትን ጽንዓትንዩ። ሞሳ ሰማእታትና፡ ህያው ታሪኻዊ ቅርሲ ሰውራና፣ ሚስጢር ህላዌና፣ ልዕልን ቅድምን ኩሉ ዝስራዕ ረዚን ዕላማ ዝሓቕፈ፣ ትርጉም ሃገራውነትና ዝግለጸሉ ንሰፊሕን ዓሚቕን ኣምር ዝውክል ውርሻ ቃልስና ዝገልጽ ቃልዩ “ብድሆ” ማለት።

ሕጂውን ነዚ ረዚን ትርጉሙዚ ኣብዚ ህልዊ መድረኽዚ፡ ኩሉ ዓቕምታትና ንድሕነት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ይኸተት!! ኣብ ትሕቲ ዝብል መሪሕ ጭርሖ፡ ክሳብ ቶታሊታሪያዊ (ገባቲ) ስርዓት ህግደፍ ተወጊዱ መተካእትኡ ብህዝቡ-ውሳኔ ዝምእዘዝ ደሞክራሲያውን ፍትሓውን ስርዓት ዝህነጽ ቦቲ ዝቐደመ ብድሆ ዝሕላገቱ ዘይጸዓድ ኤርትራዊ መንፈስ ቃልስን ጽንዓትን፡ ኤርትራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ክቕጽል ግድን ምዃኑ ይገልጽ።

☞ □□□-□□□□

☞ ቅኑስ መርገጹ፡ ንዘላቕን ዘተኣማምንን ዓወት!!

☞ አተኩሮ

☞ ዓቕሊ ጽበታዊ መግለጺ ኢሳይያስ፡
ወጮ እንተገልበጥካዮ ወጮ!

☞ ህግደፍ ዝኣመነን ማይ ዝሓቆነን..... ኣደ'ዩ!!

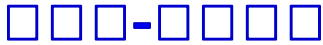
☞ ዓምዲ መንእሰያት

☞ ምስ ተጋዳላይ ሃብቶም ወልደንጉስ ዝተገብረ
ቃለ-መጻኢት 1^ይ ክፋል

☞ ኩርናዕ ገጠምቲ

☞ ክልተ ጌጋ የለን

E-mail:- edf4eritrea@yahoo.com

ቅኑዕ መርገጹ፡ ንዘላቕን ዘተኣማምንን ዓወት!!

ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ኣብ ዕድመ ስልጣን፡ ካብ ፖሎቲካዊ መንነቱን ውሽጣዊ ባህርያቱን እናተበገሰ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብና ዝፈጸሞም ገበናት ማእሊያ የብሎምን። እዞም ብዝተፈለለዩ መልክዕ ዝገለጹ ገበናት ዚኣቶም፡ መንግስቲ ህግደፍ ክሳብ ግብኣተ-መሬቲ ዝፍጸም ዘይሓድጎም ሕላገቲዮም፡ ምኽንያቱ፡ ብወሳኝነት ህዝቢ ዘይኣምን፡ ፖሎቲካዊ ስልጣን ብሰላማውን ደሞክራሲያውን ኣገባብ ክሰጋገር ዘይቕበል ሓይሊ፡ ካብ ሓሶት፣ ምትላል፣ ኣጉል መብጽግታት፣ ኩናትን ወራርን ወጻኢ ዕድመ ስልጣን ክቕጽል ኣይክእልንዮ።

መንግስቲ ህግደፍ፡ ከም ኩሎም እቶም ጨቆንቲ ስርዓታት፡ ዕድመ ፖሎቲካዊ ስልጣን ንምንጥሕ ካብቶም ብቀዳምነት ዝጥቕሙሎም መርህታቲ ሓደ ንህዝቢ ፈላሊኻ ምግባእዮ። ብካልእ መዳይውን ውሽጣዊ ተቃዋሚታትን ቃልስታትን ህዝቢ ንምብርዓን፡ በብእዋን ግዳማዊ ኣጀንዳ ብምምህዝ ንህዝቢ ጅሆ ምሓዝ ከም ቀንዲ ስልቲ ክወስድ ጸኒሑን ኣሎን።

ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ዕድመ ፖሎቲካዊ ስልጣን ንምንጥሕ ክጥቕሙሉ ዝጸንሐ ሓደገኛ ስልቲ እንተሃልዮ፡ ንህዝብና ብግዳማዊ ኣጀንዳ ጅሆ ክሕዝ ምብቕዑ ጥራሕ ኣይኮነን። በብእዋን ብጉልባብ ልዕላውነትን ነጻነትን ሃገር፡ ምስ ጎረባብትን ዓለማዊ መንግስታትን ዝፈጥሮም ግርጭታት፡ ንመላእ ህዝብን ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጥን፡ ኣብ ክሊ ኣጀንዳኡ ዝተፈላለዩ ኣረኣኢያ ክሕዙን ዕንክሊል ክብሉን ኣብ ሕድሕዶም ክከሰሱን እናገበረ፡ ኣብ ቀዳማይን ሓባራውን ዕላምኡም (ጸረ-ስርዓት ህግደፍ ቃልሲ) ዘተኣማምን ሓድነት ኣብዘኸፍም ንባዕሎም ናብ ግርጭት ክኣትዉ እናገበረ መጸእዮ።

እዚ ስርዓትዚ ኣብ ዕድመ ፖሎቲካዊ ስልጣን፡ ካብ ትምክሕተኛን ዓንዳሪ ባህርያቱን ብምብጋስ፡ ልዕላውነት ጎረባብቲ ሃገራት ብምጥሓስ፡ ንልዕላውነት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኣብ ሓደጋ ዘውድቕ ተግባራት እናፈጸመ ምምጽኡ ዘይከሓድዮ። እቲ ሓቂ እዚ እናሃለዉ፡ ሓይልታት ተቃውሞ ሃገርና፡ ኣብቲ ህግደፍ ዝሰርሐ ግዳማዊ ኣጀንዳ ተሓጺሮም፡ ኣብ ሕቶ ልዕላውነት ሃገር ሕድሕዶም ክከሰሱ ዕድሚኦም ከባኹን ምጽንሖምን ምህላምን ካብቲ ኣዝዩ ዘተሓሳስብዮ። ኩሉ ምንጩ ጸገማት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ይኹን ንልዕላውነትና ብተደጋጋሚ ኣብ ከቢድ ሓደጋ ክወድቕ ዝገብር ቀንዲ ተሓታቲ ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ እናሃለዉ፡ መላእ ህዝብን ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጥን ኣብ ሕድሕዱ ምክሳስ፡ ኣብዚ ከብጽሕዮ ዝብል ሕቶ ምስ ዝልዓል፡ መልሱ ይትረፍ ንምርግጽ ደሞክራሲያዊ ለውጡ፡ ንድሕነት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ጣቋ ዝርከቦ ኣይኮነን።

እቲ ኣዝዩ ሓደገኛን ዝኸፍኡን ስልቲ ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ኣብ ኣተሓሕዛ መንእሲያት ኤርትራ ክኸተሎ ዝጸንሐ መርህን ፖሊሲንዮ። መሪሕነት ህግንግር ናብ ፖሎቲካዊ ስልጣን ካብ ዝድይብ ኣትሒዙ፡ ብስም ኣዋጅ ሃገራዊ ኣገልግሎት፡ ዕድሚኡ 18 ዓመት ንዝኣኸለ መንእሲይ፡ ኣብ ትሕቲ ጨካን ህግደፋዊ ወተሃደራዊ ሕጊ ንግዱድ ውትህድርና ብምውፋር፡ ጉልበቲ ብነጻ ክምዘምዘ ምጽንሖዮ። ንመንእሲያት ኤርትራ፡ ካብ ዕሽል ዕድሚኦም ጀሚሩ፡ "ካብ ህግደፍ ወጻኢ ንሃገራዊ ልዕላውነት ዝሓሊ ዘይምህላው፡ ህ.ግ. ንዝሆኑ ወተሃደራዊ ሓይሊ ባዕዳዊ መግዛእትን ዓንገልቲን ዝሓምሸሽ ተኣምራታዊ ሓይሊ ብምኳን፡ ኣንጻሩ ደው ዝብል ምስ ከውሒ ተራጺሙ ከም ብርጭቕ ዝሕምሸሽ ጌሩ ክሰብኸ ምጽንሖን ኣብ ስነ-ኣእምሮኡ ንምስራጽ ከይተሓለለ ምስርሖንዮ። ኣተሃላልዎ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጡ ደማ ንባዕሉ፡ ነቲ ህግደፍ ዝነጻ ስነ-ኣእምሮ ዘፍርስ ኮይኑ ብዘይ ምጽንሖ፡ መንእሲያት ኤርትራ ካብቲ ስርዓት ተሰፋ ቆሪጸም ኣብ ክንዲ ንቃልሲ ዝጥምቱ፡ ስደት ከም መፍትሒ ጸገም ክርእይ ተገዲዶም ምጽናሖም ዝኸኣድ ኣይኮነን። እዚ ግን ምስ ጊዜ እናተሰገረ ምምጽኡ ግብራዊ ተቃውሞን ንጥፋታትን መንእሲያት ኤርትራ ዓቢ ምስክርዮ።

መላእ ህዝብን ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጥን ኤርትራ፡ እዚ ስርዓትዚ ኣብ ፖሎቲካዊ ስልጣን ክሳብ ዝሃለዉ፡ ቅኑዕ ስርዓተ-ምሕደራ ይኹን ሰላማዊ ምስግጋር ፖሎቲካዊ ስልጣን ክህሉ ከምዘይክእል ብዘይምምታእ ክንኣምን ይግባእ። ኣብ ህልውንኡ ህዝብና ኣብ ጎደና ሰላም፣ ደሞክራሲን ማሕበረ ቁጠባዊ ምዕባለን ክምርሸዮ ማለት ሕልሚ ምኳን ክንግንዘብ የድለ። ህግደፍ ኣብ ስልጣን ክሳብ ዝቐጸለ፡ ዕድመ ፖሎቲካዊ ስልጣን ንምንጥሕ ዝሕባኣሉ ዕርዲ፡ ምውሓስ ልዕላውነትን ነጻነትን ዝብሉ ጭርሖታት ምኳንዮ። ግን ደማ ቀንዲ ሓደጋ ናይዚ ባዕሉ ምኳን ከነስተውዕል ምስ ዘይንክእል ደድሕሪ ንሱ ዝፈጥሮ ዕለታዊ ኣጀንዳታት እናተሰሓገና ብልሒ ቃልስና ምጉዳሙ ኣይተርፍን። ንሃገር ብዘይቅዋም ብዊንታን ድልየትን ውሱን ጉጅለ እናገዝኦ ኩሉ ፖሎቲካውን ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላት ህዝቢ ዝገሃሱ፡ ቁጠባ ሃገር ብሓደ ጉጅለ ገቢቲ፡ ንህዝቢ ናብ ዝኸፍኦ ግዛቕቲ ድኽነትን ማሕበራዊ ቅልውላውን ዝሸመመ፡ ስርዓት ህግደፍ ክሳብ ዘሎ፡ ነጻነትና ይኹን ልዕላውነትና፡ ወትሩ ኣብ ከቢድ ሓደጋ ዝተንጠልጠለ ጉዳይ ምኳን ምዘንጋዕ ኣየድልን። ምንጩ ኩሎም ሽግራት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ፡ እቲ ፖሎቲካዊ ስልጣን ብዘይተወዳዳሪ ንበይኑ ብሒቲ ዝሓዘ፡ ምስ ጎረባብትናን ዓለምን ናብ ጎንጽን ተነጽሎን ዝመርሓና ስርዓት ህግደፍ ክሳብ ዝኸነ፡ ዕድሚኡ ንምንጥሕ ክብል ኣብ ዝምዘም ግዳማዊ ኣጀንዳታት ዕንክሊል ንብላሉ እዋን ፍጹም ከብቅዕ ኣለዎ። ኣብዚ እዋንዚ መንእሲይ ሃገርና፡ ካብ ተግባራዊ ተመኩሮኡ፡ ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ ምንጩ ኩሎም ጸገማቱን ብሕታዊ ተሓታቲ ምኳንን ብግብእ ተገንዚቡ፡ ናብ ውዑይ ቃልስን ምምጥምን ኣብ ዝሰጋገረሉ ዘሎ ወቕቲ፡ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ካብ ኣንጻላልይዎም ዘሎ ሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን ብዘላቕነት ብምድሓን፡ ልዕላውነትና ይኹን ነጻነትና ብዘተኣማምን መንገዲ ንምውሓስ፡ ንውዑይ ምልዕዳልን ቃልስን መንእሲያት ኤርትራ ብምድጋፍ፡ ብቅኑዕ ኣንፈት ንመሰረታዊ ደሞክራሲያዊ ለውጡ ክጉዓዙ፡ ኩሉ-መዳያዊ ጸዕርታትና ከነርክብት ይግባእ። ንህልዊ ፖሎቲካዊ ኩነታት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ንምዕጻፍ፡ ኣብ እዋናዊ ጉዳያት ዘየማትእ ቅኑዕ መርገጹታት ብምውሳድ፡ ንዘላቕን ዘተኣማምንን ዓወት ንምርግጽ ኩሉ-መዳያዊ ዓቕምታትና ንጥመር።

እዚ ግምዲ'ዚ፡ ርሱን ፖለቲካዊ አጀንዳታት እንድህሰሱ፡ ካብ ሃገራዊ ራእይ ግንባርና ብምብጋስ ግሚቕ ተንታን ብምቕራብ ኣብ ህልዊ ደሞክራሲያዊ ቃልስና ንዝለግሉ ተባራሪቲ ሕቶታት ዝህልወና ንባብ ንምቕርራብን ኣባራዊ ተረድኦ ንምጥራይን ካብኡ ተበጊሶ ከኣ ዝተወሃሃደ ግቕምታትና መድረኻዊ ሽቶና ንምዕዋት ብዘገኛልን ኣገባብ ንቕሓትን ፖለቲካዊ ዕጥቅን ኣባላትናን፡ ንቕጅ ተሳትፎ መላእ ሕብረተሰብና ንምውሓስ ዝግለመ መደብዮ። እዚ ግምዲ'ዚ ንእዋናዊ መርገጻት ግንባርና ዝውክል ጹሑፋት ዝተኣናገደሉ ግምዲዮ።

ግቕሊ ጽብታዊ መግለጺ ኢሳይያስ፡ ወጮ እንተገልበጥካዮ ወጮ!

ብ15 መጋቢት 2012 መንግስቲ ኢትዮጵያ ኣብ ውሽጢ ልዕላውነት ኤርትራ ክሳብ 18 ኪሎ ሜትር ብምእታው፡ ዕላምኡ ኣብ ልዕሊ ሰለስተ መደብራት መሰልጠንን መዋፈርን ተቃዋምቲ ኢትዮጵያ ዘነጸጸረ፡ ተመጣጣኒ ዝበሎ ሃንደበታዊ መጥቃዕቲ ምውሳዱ፡ ብዕላዊ ኣፈኛኡን ብዝተፈላለዩ ዜናዊ ትካላቱን ብእውጅ ምግላጽ ዝዝንጋዕ ኣይኮነን። ከምኡውን ብብርክት ዝበሉ መርብብ ሓበሬታታት ኤርትራን ኣህጉራዊ ማዕከናት ዜናን ብሰፊሖ ተቃሊሖዮ። ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጢውን ነዚ መጥቃዕቲዚ ኣመልኪቱ ፖለቲካዊ መርገጹ ንምንጻር መግለጺ ምውጽኡን ምዝርግጡን ዝዘከርዮ። እቲ መግለጺ ኣብ እዋኑ ምውጽኡ ኣገዳስነቱ ዕዙዝ ምንባሩ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ውጽኢት ጸረ ሰላምን ጸሕታሪ ኩናትን ባህርያት ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ምጅኑ ብምንጻር፡ ኣንፈትን ዕማምን መላእ ህዝብን ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጥን ወትሩ ናብቲ ነዚ ውርደትን ሕሰረትንዚ ክንሰከም ዝገደመና ስርዓት ህግደፍ ኣብ ምእላይ ንዝሓዙዎ ኣተኩሮ ከዩስሊ፡ ንዕላምኡም ክተግሁ ዝእምት ቅኑዕ ፖለቲካዊ መርገጽ ብምጅኑ፡ ግንባርና ኤርትራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር(ኤደግ) ምሉእ ብምሉእ ደገፉ የረጋግጽ።

ውልቀ መላኺ ኢሳይያስን ስርዓቱን ኣብቲ መጥቃዕቲ ዝተፈጸመሉ ቀዳማይ ሰሙን፡ ብጀካ እቲ ትሕዝቶኡ ንህዝቢ ብሩህ ዘይኮነ፡ ብሚኒስትሪ ወጻኢ ጉዳያት ኤርትራ ዝተዋህበ መግለጺ፡ ካብኡ ንላዕሊ ዕላዊ ዝኾነ ንጹር ስእሊ ብዛዕባቲ ኩነታት ክህብ ኣይከኣለን። ድሒሩውን ዲክታቶር ኢሳይያስ ኣፈፈርቲ ብ25/03/2012 ናብቲ ብስርዓቱ ጥራይ ዝተገበተ መስኮት ቴሌቪዥን ኤርትራ ክቐርብ ከሎ፡ ኣሸንጻይዶ ንህዝቢ ኤርትራ ንዓለም ከቫቕል ዝኸእል ሓድሽ ኩነታት ተፈጠሩ ምህላው ብምርዳእ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ጉዳዩ እዋናዊ ሓበሬታ ክረክብ ዘለዎ ዘይስገር መሰል ብምኽባር ዘይኮነስ፡ ሚንስትሪ ዜና ብተደጋጋሚ ኣቕሪቡዎ ብዝተባሃለ ሕቶን ጠላባትን ፍቓደኛ ኮይኑ ብምርካብ ዝተገበረ ቃለ-መጻኢት ምጅኑ ባዕሎም ንባዕሎም ኣረጋገጸሙልና እዮም። እዚ ንባዕሉ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዘለዎም ንዕቅትን ብድዕን ብንጹር ዘረድእዮ። ይኹን ደኣምበር፡ ኢሳይያስ ከመይ ኢሉ ኣብ መስኮት ቴሌቪዥን ቀሪቡ ብዘዩገድሱ፡ ንህልዊ ኩነታት ኣመልኪቱ መግለጺ ክህብዮ ብዝብል ብዙሕ እንተተዋጠየሉ ካብቲ ልሙድ ኣብ ባይታ ዘዩሎ ንህዝቢ ንምትላል ዝግበር ዕንክሊል ዝመልኦ ሓሶትን ዘይእዱብ ዘለፋን ወጻኢ ሓድሽ ገምጋምን ፖለቲካዊ ትንታኑን ሓዙ ክመጽእ ኣይከኣለን። ብርግጽውን ኣብዚ እዋንዚ ካብዚ መሰረቱ ዝመሽመሸን ካብ ጎረባብቱ ይኹን መላእ ማ/ሰብ ዓለም ዝተነጸለን ገባቲ ውልቀ መላኺ ኢሳይያስን ስርዓቱን ሓድሽ ሓሳብን ትሕዝቶን ዝጽበዩ ምስ ዝህልዉ ዕሽነት ወይ የዋህነት ዘጥቅዮም ክኾኑ ኣለዎም።

ኢሳይያስ ከም ኣመሉ ብቲ ቀደም ፋሽነ ዝኣረገ ሰልፊ፡ ንህዝቢ ከታልል ብምሕሳብ፡ “ንኤርትራ ተደጋጋሚ ማዕቀብ ዝተበዮንላ ምኽንያት፡ ኣሜሪካ ኣብዚ ከባቢ ዘ ምስ ዝርከቡ ገለ መሻርኽቱ ሃገራት ብምጅን ንልዕሊ ክልተ ዓመት ዝኣክል ከካይዶ ዝጸንሐ ውዲታት ውጽኢትዮ፡ ቀንዲ ዕላምኡ ድማ ንኤርትራ ብፖለቲካዊ፡ ቁጠባዊ፡ ዲፕሎማሲያውን ውተሃደራውን መዳይ ንምድኻምን ካብ መላእ ማ/ሰብ ዓለም ንምንጻልንዮ” ኢሉ። “ኩሉቲ ንኤርትራ ንምድኻም ዝተፋሕሰ ሕልምታት ፈሺሉ፡ ወርቂ ክኸውጽእ ምስ በቓዕና፡ ከዱ ኣምለጡልና....ንግንቅርም ብዝብል ናይቲ ክእለም ዝጸንሐ ውዲት መቐጸልታ፡ ኣብ ውሽጢ ልዕላውነትና መጥቃዕቲ ተካይዱ። እዚ ናይቲ ብኣሜሪካ ክእለም ዝጸንሐ ውዲታት መቐጸልታ ኮይኑ፡ ቅንእን ጭንቀትን ዝወለደዮ” ብምባል ከረድእ ፈቲኑ። መደርኡ ብምቕጻል፡ ነቲ ኣብ ውሽጢ ልዕላውነት ኢትዮጵያ ኣብ ልዕሊ ወጻኢተኛታት ዝተፈጸመ መጥቃዕቲ፡ ከም ጽቡቕ ኣጋጣሚ ከም ዝተጠቐምሉ ድማ ገለጹ።

እቲ ካብኡ ዝኸፍአ ግን፡ ኢሳይያስን ስርዓቱን ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዘለዎም ንዕቀት ዘርእ፡ ብ28/03/2012 ብመልክዕ ዜና ዝተፈነወ መስደመም ዝኾነ መግለጺዮ። ስርዓት ኢሳይያስ ነቲ ኣብ ውሽጢ ልዕላውነት ኤርትራ ዝተወሰደ መጥቓዕቲ፡ ኣሜሪካ ከም ዝፈጸመቶ ብምግላጽ፡ ብነጻን ሻራ ዘይብሉን ኣካል ክጻረ ምሕታቲዮ። መግስቢ ጥራይ ነቲ ሕቶ፡ ነቲ ወትሩ ልሙስን መሳርሒ ኣሜሪካን ብምባል ዝኸሰ፡ ካብኡ ቅንጣብ ኣወንታዊ ነገር ክትረክብ ትጽቢት ምግባር ዝከኣል ኣይኮነን ብምባል ዘናሸዎ ዝነበረ ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ምቅራቡ እዩ።

እዚ ክሰብዘ፡ ንህዝቢ ኤርትራ በኹሪ እዝኑ ዘይኮነስ ንልዕሊ ክልተ ዓመት ክሰምዖ ዝጸንሐ፡ ዕላምኡ'ውን “ብቕንዱ ኣሜሪካዊ ዝዋግኣና ዘሎ” ብምባል ንምትላልን ዕድመ ፖሎቲካዊ ስልጣን ገባቲ ኢሳይያስ ንምንዋሕን ዝግበር ቀደም ፋሽነ ዝሓለፎ ኣጉል ስልቲ ምዃኑ ካብ ግንም ዝተሰወረ ኣይኮነን። እዚ ካብ ተራ ዓጀው-ጀውን ዕብዳንን ሓሊፉ፡ ትርጉም ዘለዎ ፖሎቲካዊ ሚዛን ዝወሃቦ ጉዳይ ኣይኮነን። ኣብዚ እዋንዚ ብከምዚ ዝኣመሰለ ሓሶትን ሕሱር መደረን፡ ኣብ ውሽጢ እታ ዝጠፈሸት ማይቤቱ'ውን እንተኾነ ኣብ መንጎቶም ውሑዳት ሰዓብቱን መጋብርታቱን ከይተረፈ ባይታ ከም ዘይብሉ እናተነገረ ኣብ ዘለዉሉ እዋን፡ ነቲ ብተሞኩሩኡ ዝተሳሕለ ህዝቢ ኤርትራ ክታለለሎ ምሕሳቡ ንዕመቓት ፖሎቲካዊ ንዴት ናይቲ ስርዓት ዝገልጽ ካብ ምዃን ዝሓልፍ ኣይኮነን። ብዝኾነ ግን ኤርትራ ካብ ጎረባባታ ሃገራት ጥራይ ዘይኮነስ፡ ካብ መላእ ማ/ሰብ ዓለም ክትንጸል፡ ብባይቶ ጸጥታ ሕቡራት መንግስታት ተደጋጋሚ ማዕቀብ ክብዩላን ናብ ዝኸፍአ ዓዘቕቲ ክትወድቕ ዝደፍአ ዘሎ ቀንዲ ሓይሊ መን ምዃኑ ብንጽር ክበርህ ኣዝዩ ኣገዳሲዮ።

ህግደፍ ፖሎቲካዊ ስልጣን ካብ ዝጨበጠሉ ዕለት፡ ንልዑላዊ ስልጣንን ወሳኝነትን ህዝብና ረገጹ፡ ጨቋኒ ስርዓት ብድሕሪ ምህናጽ፡ ኣብ ታሪኽ ህዝቢ ኤርትራ ተራእዩ ዘይፈልጥ ካብ ተበራረይቲ ባዕዳውያን ገዛእቲ ዝኸፍአ ፖሎቲካውን ቁጠባውን ማሕበራውን ወጽዓታት ምብጽሖ ዝፍለጥዮ። ኣብዚ ጥራሕ ከይተደረተ “ሓይሊ ምስ ዝህሉ ጥራይዮ ዓቢ ፖሎቲካዊ ተሰማዕነትን ዱልዱል ቁጠባዊ ረብሓታትን ክረጋገጽ ዝኸእል” ካብ ዝብል ስሱዕን ኣጉልን ሕልምታቱ እናተበገሰ፡ ኣንጻር ኩሎም ጎረባብቲ ሃገራት በብእብረ ኣዕናዊ ኩናት ኣካየደ። ካብዚ ሓሊፉ'ውን ንኣህጉራዊ ቻርተራትን ውዕላትን ስምምዓትን እናጣሓሰ፡ ብቅሉዕ ነጻነትን ልዕላውነትን ዝተፈላለዩ ጎረባብቲ ሃገራት ክደፍር፡ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያቶም ኢድ-ምትእትታው ብምግባር ንዜጋታትና ብሓፈሻ፡ ንዓለምት መራሕትን ዓበይቲ ካድራትን ተቓዋምቲ ፖሎቲካዊ ውድባት፡ ክጨውን ክቕንጽልን ጸኒሖዮ። ካብኡ ዝኸፍአ'ውን ብተዘዋዋሪ መንገዲ ስግራ-ዶብ ኩናት ከካይድን ብግብረ ሽበራን ሽፍትነት ባሕርን ዝፍለጡ ዕሉላት ጉጅለታት፡ ጉባኤታቶም ከተኣናግድ፣ ከሰልጥን፣ ከዕጥቕን ብፋይናንስ ክድግፍን ምጽንሖ ዝዝንጋዕ ኣይኮነን። ከም ውጽኢቱ፡ ብኢጋድ፣ ሕብረት ኣፍሪቃን ሕቡራት ሃገራትን ጠንቂ ዘይምርግጋእን ጸጥታን ዞባ-ቀርኒ ኣፍሪቃ ምዃኑ ተቓሊዑ ክልተ ግዜ ማዕቀብ ከም ዝተበዩሉ'ውን ዘይከሓድዮ።

ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ኣብ ልዕሊኡ ተደጋጋሚ ማዕቀብ ተበይኑ'ውን፡ ህዝብና ብሓፈሻ መንእሰያት ከኣ ብፍላይ ዝፈትውዎም ስድራ ቤቶምን ሃገርምን ራሕራሐም ናብ ስደት ብቐጸሊ ክውሕዙ ይግደዱ ኣለው? ምስ ጎረባብቲ ሃገራትን ማ/ሰብ ዓለምን መወዳእታ ዘይብሉ ጽልእን ቅርሕንትን ቅንጣብ ዋጋ ስለዘይብሉ፡ ጸገማትና ንምንታይ ብሰላማውን ሕጋውን መንገዲ ክንፈትሕ ዘይንኸእል? ኣብ ግብረ-ሽበራዊ ተግባራትን ሽፍትነት ባሕርን ንዝተዋፈሩ ጉጅለታት ምድግጋፍ፣ ምምዋልን ምስልጣንን ነዩናይ ዕላማታት? በዚ ሒዘናዮ ዘለና መንገዲ ምስ ንቅጽል መጻኢ ዕድል ኤርትራ እንታይ ክኸውንዮ?.....ወዘተ ብምባል ደው ኢሉ ክሓስብን ነብሱ ክፍትሽን ኣይበቐዮን። ነዚ ባህሪዚ ብዘይምዕዳሉን ካብ ሕሉፍ ጌጋታቱ ክመሃር ፍጹም ድልውነት ስለዘይብሉን ነቲ ኣብ ልዕሊ ስርዓቱ ጥራይ ዝቐንጎ ማዕቀብ፡ ዕላምኡን ትርጉሙን ብምልኻብ፡ ኣብ ልዕሊ ነጻነትን ልዕላውነትን ህዝቢ ኤርትራ ዘነጻጸረ “ደግሲ መግዛእታዊ ሕልምታት ኣሜሪካን ኢትዮጵያን” ዝወለዶ ዘይሕጋውን ዘይፍትሓውን ውሳኔ ምዃኑ ከረድእ ኣብ ባይታ ዘዩሎ ጽውጽዎይ ናብ ምዝንታውዮ ዝኣተወ። ከምቲ ዝሓሰበ ኣይሰለጦን ደኣምበር፡ ነፍሲ ወከፍ ኣብ ዝተፈላለዩ ኩርናዕ ዓለም ዝርከብ ኤርትራዊ፡ ኣንጻርዚ ውሳኔ-ማዕቀብ፡ ሰላማዊ ስልፊ ከካይድ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ሓኒኑ ብደሆታቱን መኸትኡን ከሓይል'ውን ብርቱዕ ጸዕርታት ከካይድ ጸኒሖ።

ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ኣብ ልዕሊ ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ንካልኣይ ጊዜ ማዕቀብ ድሕሪ ምውሳኑ ክልተ ወርሓት ኣብ ዘይመልኦ እዋን፡ ኣብ ውሽጢ ግዝኣት ኢትዮጵያ (ክልል ዓፋር) ብ17 ለካቲት 2012 ሓደ ንማ/ሰብ ዓለም ኣዝዩ ዘሰንበደን ዘሕዘን ክስተት ተቓልሖ። ኣብ ልዕሊ በጻሕቲ-ሃገር (ቱሪስታት) ዝተፈላለዩ ወጻኢተኛታትን

ሲቪል ኢትዮጵያውያን ሃንደበታዊ መጥቃዕቲ ተፈጸመ። ካብዚኣቶም ብርክት ዝበሉ ክሞቱን ክቆስሉን ከለዉ ገሊጻምዎን ተጨውዮም ተሰወሩ። እቲ መጥቃዕቲ ካብ ኤርትራ ብዝተበገሰ ሓይሊ ምፍጻሙ ፍጹም ዘጠራጥር ኣይነበረን። ብተግባር ድማ፡ እቶም ተጨውዮም ዝተሰወሩ ዜጋታት ጀርመን፡ ብሽምግልና ካብ ግዝኣት ኤርትራ ተፈቲሖም ምምጽኦም ተወሳኺ ጭቡጥ መርትዖ ምኃኑ ኣረጋገጸ።

ኣብ ውሽጢ ልዕላዊ ግዝኣት ኤርትራ፡ ብመንግስቲ ኢትዮጵያ መጥቃዕቲ ድሕሪ ምፍጻሙ፡ ኢሳይያስ ኣብ ዘካየዱ ቃለ-መጻኢት፡ “ኣሜሪካን ኢትዮጵያን፡ ነዚ ኩነታትዚ ከም ጽቡቕ ኣጋጣሚ ተጠቐመናሉዮን” ካብ ምባል ሓሊፉ፡ ኣብ ልዕሊ ወጻእተኛታት-ቱሪስታትን ሲቪል ኢትዮጵያውያንን ዝተፈጸመ ሃንደበታዊ መጥቃዕቲ፡ ህግደፍ ዝኾነ ይኹን ኢድ ከም ዘይብሉ ከረጋግጽ ኣይከኣለን። ብዝወሓደውን ቦቲ ተረኽቦ ሓዘኑ ኣይገለጸን።

ኣብዚ ጉዳይዚ ክስገር ዘይብሉ ሓቂ፡ ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ኣብ ኤርትራ መዋፈሪኦም ብዝገበሩ ተቐወምቲ ዞባና ኣቢሉ፡ ንልዕላዊ ግዝኣት ጎረባብቲ ሃገራት ብምድፋር ግብረ-ሽበራዊ ተግባራት ዝፈጸመ፡ እዚ ተረኽቦዚ ናይ መጀመርታ ዘይምኃኑ ክስመረሉ ዘለዎዩ። ካብ ኤርትራ ብተደጋጋሚ ዝወፈሩ ልኡኻት ኢሳይያስ ዝኾኑ ተቐወምቲ ኢና በሃልቲ፡ ዕላምኦም፡ ኣብ ልዕሊ ወተሃደራዊ ትካላት ዘይኮነሱ፡ ሰላማውያን ሰባትን ሲቪላዊ ኣገልግሎታትን ታርጌት ብምግባር፡ ፈንጅታት እናጸወዱ ጉድኣት ዘውረዱ ምህላምም፡ ተልእኾኦም ከይፈጸሙ ዝተሓዙ ምንባርምዎን ዓለም-ብዓለሙ ዝፈልጠ ሓቂዮ። ኣካልዚ ፍጻሎ ዝኾነ ኣብዚ መዛረቢ ኮይኑ ዘሎ ክልል ዓፋር-ኢትዮጵያ ቅድሚ ሎሚ፡ ብተመሳሳሊ ኣገባብ ኣብ ልዕሊ ብርክት ዝበሉ ወጻእተኛታት መጭወይቲ ተፈጸሙ ምንባርን ሽምግልና ብዝብል ኣጉል ሽግራ እቶም ጅሆ ተታሒዞም ዝነበሩ ቱሪስታት ነጻ ተባሂሎም፡ ብኤር-ፖርት ኣስመራ ምውጽኦም ዝከከርዮ።

እዞም እከይን ኣዕነውትን ተግባራትዚኦም ንኣህጉራዊ ቻርተርን ውዕላትን ስምምዓትን ዝጸረሩ ጥራይ ዘይኮነስ ግብረ-ሽበራዊ ተግባራትን ተራ ሽፍትነት ብምኃኖም ኣብ ዝተፈላለዩ መድረኻት ኢጋድ፡ ኣብ መበል 18 ስሩዕ ኣኼባ ሕብረት ኣፍሪቃ ተደጋጋሚ ተላሂቦም ኣብ ማ/ሰብ ዓለም ኣዛረብቲ ጉዳያት ክኾኑ ግድንዮ። ብርግጽ ድማ ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ንፖሎቲካዊ ፍልልያትን ካልኣዊ ግርጭታትን ብሰላማውን ሕጋውን መንገዲ ክፈትሕ ባህርያቱ ዘይፈቐደሉ፡ ብዝወሓደ ድማ ካብቲ ብተኸታታሊ ዝተበየነሉ ማዕቀብ፡ ክመሃር ዘይክእል ትምክሕተኛን ጸረ ሰላምን ስርዓት ምኃኑ ብተደጋጋሚ ኣመስኪሩዮ። እዚ መግሐ ጸብሐ ብግሉጽን ብስወርን ልዕላውነት ካልኣት ሃገራት እናጠሓሱ፡ ንገጽሃት ዜጋታትናን መራሕቲ ፖሎቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ እናጨወዩ እናቐንጸለን ዝመጸ፡ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ሃገራት ኢድ እናእተወ ንግብረ-ሽበራዊ ተግባራትን ሽፍትነት ባሕርን ብምድጋፍ ኣብ ግብረ-ሽበራዊ መሳርዕ ከም ዝተሰለፈ ብተግባር ዘረጋገጸ፡ ካብኡ ሓሊፉውን ንጽሃት ወጻእተኛታት እናጨወዩን እናቐተለን ልዕሊ ሕግን ተሓታትነት ዝኾነ ስርዓት፡ ብሽም ልዕላውነት ከእዊ ዝኾነ ይኹን ሞራላዊ፡ ፖሎቲካዊ፡ ሕጋውን ታሪኻውን ብቐዓት የብሉን።

ሕጂውን ናይዚ ኣብ ውሽጢ ልዕላዊ ግዝኣት ኤርትራ ዝተፈጸመ ወተሃደራዊ መጥቃዕትን ዝወረደ ዘሕዝን ጉድኣትን ጠንቁ ባዕሉ ገባቲ ስርዓት ህግደፍዮ። ብሳባይናቱ ቀንዲ ተሓታቲ ድማ ንሱን-ንሱን ጥራይዮ። ህዝቢ ኤርትራ ኣብዚ እዋንዚ ካብ ስርዓት ህግደፍ ንላዕሊ ክብሩ ዘዋረደ፡ ልዕላውነቱ ወይ ወሳኝነቱ ዝገሃሰን ዝደፈረን ደመኛ ጸላኢ የብሉን። ህዝቢ ኤርትራ ከም ልዕላዊ ህዝብን ሃገርን ምስ ጎረባብቲ ይኹን ማ/ሰብ ዓለም ኣብ ዝህልውዎ ክልተኣዊ ዝምድናታት፡ ብፍትሓውን ሕውነታውን መንገዲ ክብርታቱ ብምዕቓብ፣ ምዕሩይ ዝኾነ ሓባራዊ ረብሓታቱ ዘረጋግጽ፡ ሰላምን ቅሳነትን ዞባና ብምውሓስ እሙን መሻርኻቲ ክኸውን ዝክእል፡ ጎይታ ልዕላውነቱን መሰላቱን ክኸውን ምስ ዝበቐዕ ጥራይዮ። እዚ ከኣ ኣብ ልዕሊ መቐብር ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ጥራሕዮ ዝረጋገጸ። ምእንቲዚ፡ ኩሉ ዓቕምታቱን ጸጎታቱን ጠሚሩ ንምዕዋትዚ ክቡር ዕላማታትዚ ዝወፈረ ብምኃኑ፡ ነዚ መሪሕ መድረኻዊ ዕዮ ካብ ምቅልጣፍ ወጸኢ ዝቡር ዓቕምን ግዜን ክህልው ኣይግባእን። ስለዝኾነ ከኣ ደድሕሪቲ ስርዓት ህግደፍ ዝፈጥሮ መዓልታዊ ኣጀንዳታት፡ ዕንክለል ክብል ድሌት ይኹን ቅሩብነት የብሉን። ህዝቢ ኤርትራ፡ ክብሪ ልዕላዊ ስልጣንን ነጻነት ሃገርን ብዝተኣማምን ዘውሕስ፡ ኣንጻር ደማዊ ጸላኢ- ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ተቐላሱ፡ ሕብረ ሰልፋዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ንምህናጽ ምስ ዝበቐዕ ጥራሕዮ። ካልእ ምርጫ ብፍጹም የልቦን። ብርግጽውን ኣይህሉንዮ።

ሀገረፍ ዝኣመነ ማይ ዝሓቆነ..... ሓደ'ዩ!!

ባዕዳዊ መግዛእቲ ተባሪሩ ሃገራዊ ነጻነት ድሕሪ ምርግጋጽ፣ እቲ ሓደሽ ወለዶን አፍራዪ ሓይሊ መንእሰይን፣ ነታ ብክንደይ መሪር ቃልስን ከቢድ ዋጋ መስዋእትነትን ዝተረኸበት ኤርትራን ዝፈትዎም ስድራ ቤቱን እናራሕረሑ፣ ብጅምላ ጉዕዞ ዳግማይ ስደት ክተሓሓዙ ካብ ዝጅምር ብውሑዱ ልዕሊ ዓሰርተ ዓመት አቁጺሩ አሎ። አብ ዝተፈላለዩ ዝተሰደደሎም ሃገራት ንብርክት ዝበሉ ጸገማትን ስቓይን ይቻላዕ፤ መጻኢ ዕድሉ ንምቕያርን ሕሱም መነባብሮ ስድራ ቤቱ ንምልዋጥን ናብ ሳልሳይ ሃገር ንምስግጋር አብ ዘካይዶ ዝተሓላለኸ ጉዕዞ፣ አብ ምድረ-ብዳሕትን ባሕርታትን ንአዝዩ አስካሕካሒ ዝኾነ ሞትን ህልቂትን ይጋለጽ ምህላወ ካብ ማንም ዝተሰወረ ጉዳይ አይኮነን። ካብኡ ዝሸፍአ ከአ አብዚ እዋንዚ ብዝተፈላለዩ ደላላታት ብጆሆ ተታሒዞ ውሽጣዊ አካላቱ እናተበዘበዘ ናብ ዝሸየጠሉ ኩነታት ምውዳቕ አሽንካይ'ዶ ንጥዑይ አእምሮ ዘለዎ ዜጋ ንማንም ተራ ሰማዒኡ ወዲ-ሰብ'ውን ብጣዕሚ ዘሰንብድ፣ ዘሻቕልን ዘሕዝንን ተርእዮ እናኾነ መጻኡዮ። ካብዚ መሪር ክውንነትዚ ብምብጋስ እምበአር፣ እቲ ሓደሽ ወለዶን አፍራዪ ሓይሊ መንእሰይን ኩሉ መዳያዊ ጸጋታቱን ዓቕምታቱን እናተጸንቐቐ አብ ስደት ዘንገፎ ዘሎ ጸገማትን ስቓይን አዝዩ አተሓሳስቢ እናኾነ ብምምጽኡ፣ ንጠንቅታት ስደትን ሳዕቤናቱን ብግቡእ ብምምርግር፣ ህጹጽን ብቑዕን ፍታሕ ዘድልዮ ኮይኑ አሎ።

ብዘይምርጫን ውሳኔን ህዝብና አብ ኮረሻ ፖሎቲካዊ ስልጣን ዝደየበን ዝቕጽል ዘሎን ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ አብ መንእሰይ ኤርትራ፣ ቅንጣብ ፍቕርን ሓልዮትን ስለዘይብሉ፣ ንጠንቅታት ስደትን ሳዕቤናቱን ብቑዕ ገምጋም ከካይድን ንአዕናዊ ፖሊስታቱን ተግባራቱን ከመዓራሪ ፖሎቲካዊ መንነቱ ዘፍቅደሉ አይኮነን። ስለዝኾነ ከአ አብ ዝተፈላለዩ ኢጋጣሚታት ብዛዕባዚ ጉዳይዚ ተሓቲቱ ክምልስ ከሎ፣ ብዘይገለ ስክፍታ ኣፉ መሊኡ ብጣዕሚ አሕፋርን ኣነዋርን መልስታት ክህብ ምጽንሑ ዝዘንጋዕ አይኮነን። ገለ ካብቲ መልስታቱ ንምዝካር ዝአክል፣ ንመንእሰያት ኤርትራ ሓንሳብ ብሃገራዊ ክድዓት እናኸሰሰ ከፈራርሖ ከሎ፣ ካልእ ግዜ ከአ እዚአቶም አብ ክልተ ጻሕሊ ምብላዕ ዝለመዱ'ዮም ብምባል ክዘልፍን ክወራዘን ምጽንሑ፣ ንሓንሳብ'ውን እዚአቶም ሓተላ ታሪኽ'ዮም ብምባል ከም ዝገለጸም ማንም ዘይስሕቶ ሓቲዮ። ካብኡ ዝሸፍአ'ውን እዚ ሓደሽ ወለዶዚ አዚሩ ክሓስብ ዝኸእል ሓንጎል ከም ዘይብሉ ብምቁጻር ከይሓፈረ፣ ንኤርትራ ጽቡቕ ብዘይሓስቡ ቀናአት ጎረባብትን ምዕራባውያን ሃገራትን ተታሊሉ ንስደት ይውሕዝ ምህላወ ክገልጽ'ዩ ጸኒሑ።

ይኹን-ምበር፣ እዚ አብ ሳዕሊ ዝተጠቐሰ ብደዐን ንዕቀትን ዝመልእ ብሂላት ድሮ ተረሲዑስ፣ “ትኸሰዶ ድሙስ መዝንግዕ አንጭዋ” ከምዝበሃል አብ ሓዳስ ኤርትራ ብ11 ጥሪ 2012 ዝተዘርግሐ ካብ ቃለ-መሕትት ኢሳይያስ ተቐንጨቡ ዝተወሰደ፣ ነንሕድሕዱ ዝጋራጮ መግለጽታትን አጉል መብጽዓታቱን ምድህሳስ አገዳሲ ጉዳይ ክኸውንዮ።

ሓታታይ (ወዲ ዓበ)- ክቡር ፕረዚደንት ካብ ቃልካ ክሰምዕም ምእንቲ፣ ነቲ ናይ ምጥርጣር ሕቶኣም ዝሓክኸ ጭቡጥ መልሲ እንተትህበና? ነዞም አብ ደገ ዘለዉ መንእሰያት፣ እቶም አብኡ ዘለዉ ልኡኻት መንግስቲ'ኸ እንታይ ክገብሩሎም ክኸእሉ አለዎም? እቲ መንግስቲ ሕጂ ተመለሱ፣ እተወ ይብል አሎ፤ ምስ ተመልሱ አብ ታሕተዎት ሓለፍቲ ዝርአ ጉድለታት ወይ ጌጋታት ክህሉ ይኸእል ይኸውንዮ። ክቕጽዑ'ዮም፤ ክሕዙ'ዮም ዝብል ስክፍታ አሎ'ሞ፤ ነዚ ኩሉ'ዚ አጠቓልል አቢልካ እንታይ ትምልስ?

ፕረዚደንት ኢሳይያስ- መብጽዓ ጥራይ ትርጉም ስለዘይብሉ፣ ብእውጅ ክምለስ'ዩ ዝበለ ወረቐቱ አመዝገቡ ናብዚ ይመጽእ። አብዚ ዝኾነ ሰብ ብናቱ ውልቃዊ ተበግሶ ወይ ብዝተፈላለዩ ካልእ ምክንያታት፣ አብ ልዕሊ ከምዚአም ዝአመሰሉ ሰባት መን ስልጣን ሂብዎ ይቕጽዑ? መን ስልጣን ሂብዎ ስጉምቲ ይወስድ? እንታይ ዓይነት መቕጻዕቲ'ዩ ኸ? አብ ቤት ማእሰርቲ ትገብሩ? ስነ-አእምራውን አካላውን ሃሰዶ ንናይ መን ረብሓ? መግናሕቲ መቕጻዕቲ አይኮነን፤ ተጋጊኻ ከምኡ ክትገብር አይነበረን ትብል፤ ምናልባት አብ ገለ ገለ'ውን ናቱ ናይ ምስትንግቕ አረአእያ ወይ ምንሻው ዓይነት ነገር ክህሉ ይኸእል ይኸውን፤ እቲ ዝበዝሐ ህዝቢ ግን ስልጡን ኢዩ፤ አብ ከምዚአም ነገራት አይአቲንዮ። ፍሉያት ሰባት ምናልባት ነቲ መንእሰይ አብ ምግጋይ ቀንዲ መጋበርያ ኮይኖም፣ ዝኾነን ዘይኾነን ሰብከት ጌርም ዘጋግዩ አለዉ፤ ንኹሉ ግን ብሓደ ዓይኒ አይትርእዮን ኢኻ። ክንደይ ዝአኸሉ ኢዮም'ኸ እቶም ከምኡ ዝገብሩ ሰባት? አብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ኩነታት፣ አብ ወጻኢ ዘሎ መንእሰይ ንዓደይ ክምለስ'ዩ ዝበለ አብዚ ምስ መጻ ጽንጽያ ዓይነት ዘንፍረሉ ሰብ የለን።

ንዓይ ዘሰክፈንስ ምስ መጽ አብ ምንታይ'ዮም ክሰርሑ? ዝብል'ዮ። ኣነ አብዚ ስራሕ'ዚ ከምዚ ክሰርሖ እኸእል'ዩ ክብልካ'ውን አይክእልንዮ እኮ! ንገዛእ ርእሱ'ኸ እንታይ ሞያ አለዎ? እንታይ ብቕዓት አለዎ? እንታይ ስራሕ ክሰርሖ

ይኸክል? እቲ ዝዓበየ ብድሆ ንሱ ክኸውን ኣለዎ እምበር፡ ኣብዚ መጻኡ ምቕጽዑን ዘይምቕጽዑን ኣነ ከም ስክፍታ ኣይረኣየንንንዮ። እዞም ትማሊ ዝመለስዎም፡ ካብ ግብጺ ድዮ ካብ ካልእ ቦታታት ዘምጽእዎም፡ ... “ኣረንተሽን” ክወሃቦም ክኸክል ኣለዎ። ታሪኽም ክትፈልጥ ኣለካ። ከመይ ኢልኩም መጻእኩም? ካበይ መጻእኹም ተባሂሉ መምስ መጽ ነናብ ኣሃዱኹም ኪዱ ዝተባህሉ ነይሮም፤ ከምኡ ዝበሃል ነገር የለን። ቅድም ኩላቶም ከመይ ኢሎም ከይደም? ናይ ነፍሲ ወከፍ መዝገብ ተታሒዙ ስለ ምንታይዮም ከይደም? መንዮ ኣብ ከምዚ ኣብጸኡዎም? ጽባሕ ንግሆ ክሰርሑ እንተደኣ ከይኖምዎን ናብቲ ዝምደብሉ ቦታ ቅድሚ ምስዳድካ ክትፈልጠም ክትክእል ኣለካ። ኣብ ዝነበርካዮ ቦታ ኪድ ተመለስ ኢልካ ትመልሶም ናብቲ ዝነበሮ ምስ ከደ፡ በንንበይኑ መልክዓት ኣብዛ ኣሃዱ እዚኣ ኣብታ ኣሃዱ እቲኣ ኣብዚ ክፍሊዚ ኣብቲ ምምሕዳርቲ ነንበይኑ ዓይነት ኣተሓሕዞ ከጋጥም ስለ ዝኸክል፡ ቀዳማይ ነገር እንቋዕ ናብ ሃገርኩም ተመለስኩም ትብሉም። “ድሕሪ ሕጂ ሂወትኩም ክትሰርዑ እንተደኣ ኳንኩም ከምዝን ከምዝንዮ። ዝገበርክሞ ጌጋ ብጣዕሳ ኣረምኩም ኣለኹም። እዚኣን እዚኣን ከኣ ክትገብሩ ኢኹም” ኢልካ ክትነግሮም ክትኸክል ኣለካምበር፡ ዝኸክል ስጉምቲ ክትወስድ ኣይትኸክልን። እቲ ናብ ሃገር ናይ ዝምለሱ ቁጽራ፡ ምስ ግዜ እናዓበየ ከም ዝኸክል ኣየጠራጥርንዮ። ኣነ መብጽዓታት ሂበ፤ ተስፋ ሂበ፤ ዝኸክል ካልእ ተስፋ ሂቡ ስክፍታት ኣይሰኣንን ይኸውን። ግን “ትስከፍ እንተደኣ ኣለኹ፡ ትጠራጠር እንተደኣ ኣለኹ፤ ደሓን ግዜ ውሰድ፡ ሓንሳብ ክሳብ ዝረጋግኣልካቲ ሓሳብካ” ጥራይ ምባልዮ።

ሓታታይ(ወዲ ዓበ):- ንዝያዓ ውሕሰነት ግን ክበር ፕረዚደንት እቲ ናይ ምምላሶም ጉዳይ ብኣዋጅ ደረጃ እንተዝተሓዘ ከመይ ትርእዮ?

ፕረሲደንት ኢሳይያስ:- ...ብዙሕ ናይ ኣዋጃት ባህሊ ስለ ዘይጸንሓና፡ ኣዋጅ ኣውጺእካ ክትመልሶም? እንታይ ኢኻ ክትብል ትደሊ ዘለኻ? ሕጋዊ መልክዕ ከተልብሶ ዲኻ? ውሕሰነት ክኸኖም ንዓኣቶም ምእንቲ ድዮ?

ሓታታይ(ወዲ ዓበ):- ሕጋዊ ውሕሰነት፡
ፕረሲደንት ኢሳይያስ:-...ብዙሕ ጸገም ዘለዎ ኣይመስለንን። ኣዋጅውን ክወጽእ ይኸክልዮ።

ብርግጽ ኣብ ትምክሕታውን ፍጹም ጸረ ዲሞክራሲን ስርዓት ኢሳይያስ እናተሸቐረረ ብራዕድን ሽበራን ዝነበር ጋዜጠኛ፡ ንሓቀኛ ፖሎቲካዊ ምስሊ ኤርትራ ዘንጸባርቕ፡ ጠንቂ ስደት ብዓሰርተታት ኣሸሓት ዝቐጸሩ መንእሰያትን ሳዕቤናቱን ዝምልከት ሕታታት ከልዕል ከም ዘይኸክል ዘካትዕ ኣይኮነን። ኢሳይያስውን ካብቲ ብጸረ ህዝቢ ዝፍለጥ ፖሎቲካዊ መንነቱን ባህርያቱን ወጻኢ ቅነዕ መልስታት ክህብ ፈጸሙ ኣይኸክልን። ስለዝኾነ ድማ ኣብዚ ቃለ-መሕትትዚ ውልቀ መላኺ ኢሳይያስ፡ ነቲ ጠንቂ ዘየቋርጽ ዋሕዚ ስደት ዝኾነ ኣብ ልዕሊ መንእሰያት ዝወርድ ዘሎ ዘይተኣደነ ፖሎቲካዊ ማሕበራ-ቁጠባውን ምምሕዳራውን ዘሰቕቕ ቦደላት ክእመን ትጽቢት ኣይግበረሉን። ናይቶም ዘይተኣደነ ቦደላት ቀንዲ ተሓታቲ ባዕሉ ክነሱ፡ ብውሑዳት ታሕተዎት ሓለፍቲ ዝፍጸሙ ጌጋታት ከምዝህልዉ ኣምሲሉ ኣነኣኢሱ ክኣልፎም ድማ ፍጹም ሰኽፍ ኣይበሎን። ገባቲ ኢሳይያስ፡ ውልቀ ኣባላት ሃገራዊ ድሕነት፡ ንዜጋታት፡ ብዘይ ዝኾነምጽራይ ኣሲርም፡ ከም ኣቕሓ ብስም ኣጽንሑልና፡ ኣብ መደበር ፖሊሱ፡ ንዓመታት ኣብ ማሕበሩ ዘብልዩሉን ደሃይ ዘጥፉሉን ስርዓት ሃገሩ ምህላወ እናፈለጠ፡ ተገልቢጡ፡ “ኣብዚ ዝኾነ ሰብ ብናቱ ውልቃዊ ተባብሶ ይኹን ብዝተፈላለየ ካልእ ምክንያት ኣብ ልዕሊ ከምዚኣም ዝእመስሉ ሰባት መን ስልጣን ሂብዎ ይቐጽዕ? መን ስልጣን ሂብዎ ስጉምቲ ይወስድ? እንታይ ዓይነት መቐጽዕቲዮ ኸ? ኣብ ቤት ማእሰርቲ ትግጉኖ? ስነ-ኣእምራውን ኣካላውን ሃሰያ ንናይ መን ረብሓ?” ክብል ምሕታቱ፡ ጊዜኡ ዝሓለፈ ኣሸካዕላልዮ። ኣብ መወዳእታ ከኣ፡ ከምቲ ልሙድ ብግብሪ ኣብ ባይታ ዘይሰርሕ ኣጉል መብጽዓታት ክህብ “ኣብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ኩነታት ኣብ ወጻኢ ዘሎ መንእሰይ ንዓደይ ክምለስየ ዝበለ ኣብዚ ምስ መጻ ጸንጽያ ዓይኑ ዘንፍረሉ ሰብ የለን” ብምባል ንግሩሃት ኣብ መጻወድያኡ ከእቲ ካብ ምሕላም ዓዲ ከምዘይወዓለ ዘረጋግጽዮ።

ውልቀ መላኺ ኢሳይያስ፡ ብገባትን ጸረ ህዝብን ስርዓቱ ምክንያት፡ ካብ ሃገርም ሃጽ ኢሎም ዝተሰደዱ መንእሰያት፡ ናብ ሃገርም ክምለሱ ኣጉል መብጽዓታት ኣብ ዝደርደረሉ ጽባሕ፡ ኣብ ወርሒ ለካቲት 2012 ዝፈጸሞም ሰለስተ ጨካንን ኣስካሕካሕትን ፍጻሜታት ምጥቃስ ንሓቀኛ መንነቱን ስርዓቱን እኹል ኣብነትዮ።

ብ04 ለካቲት 2012 ራሄል ቀሺ በራኽ ዝተባህለት 21 ዝዕድሚኣ ኣብ ንኡስ ዞባ ሰንዓፊ (ጉቦ) ተወሊዳ ዝዓበየት ዜጋ ዶብ ክትሰግር፡ ብስርዓት ህግደፍ ኣድራጋ ሸውዓተ ጥይት ተሃሪማ መሃረቢ ዝተፈላለዩ መራኽቢ ብዙሓን ክትኸውን ክላ፡ መራሕቲ ህግደፍ ይቕሬታ ዝሓተትሉ ኩነታትውን ኣይተሰምዑን። ብ06 ለካቲት 2012 ናይዝገገ ክፍሉ ካብዚ ዓለም ብሞት ምፍላይ ዝፍለጥ ኮይኑ፡ ኣብ ነጻነታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራን ድሕሪኡን ዝነበሮ ኣወንታዊ ወይ ኣሉታዊ ታሪኽ ብዘየገድሱ፡ ኣብታ ዝተወለደላን ዝተቐለሰላን ሃገሩ፡ ክልተ ሜትሮ መቕበሪ ጉድጓድ ተነፊጉ ክሳብዚ ዕለትዚ ስርዓተ-ቀብሩ፡ ዘይምፍጻሙ ንብዙሓት ኣሃሪቡዮ። ብርግጽ እዚ ተግባርዚ ካብ ባህላውን ሃይማኖታውን እምነታት ህዝብና ወጻኢ ኣብ ርእሲ ምጃኑ፡ ኢሳይያስ ኣሸንጻይዶ ምስ ህልዎት ምስ ምውታት ከይተረፈ ጽልእን ቅርሕንትን ዘይገድፍ ምጃኑ

ብተግባር ዘረጋግጽዮ። ብ14 ለካቲት 2012 ንልዕላዊ ግዝኣት ሃገረ ሱዳን ብምጥሓስ ንተጋ/መሓመድ ዓሊ ኣብራሂም ምጭዋዩን ምስዋሩን ብተወሰኹ ዘረጋግጸ ነገር እንተሃለወ፡ ስርዓት ኢሳይያስ ክሳብ ዝደልዎ ጥራሕ እንተዘይኮይኑ፡ ብመብጽዓታት ጸኒዑ፡ ካብ ጸረ ህዝብን ጸረ ዲሞክራሲን ባህርያቱ ብፍጹም ክንዲ ቅንጣብ ርሕራሕ ከም ዘይብሉ ዘረጋግጽዮ። እዚ ተግባርዚ “ላም ፍርቂ ኅድና ኣይትሰብሕን እያ” ንዝብል ምሳ ኣቦታትና ዘዘኻኸርዮ። ውልቀ መላኺ ኢሳይያስ ካብ ባህሪኡ ወጻኢ ክሓስብን ክሰርሕን ፍጹም ኣይኸእልንዮ።

መንእሰይ ኤርትራ ፍጹም ኣብ ትጽቢቱ ዘይነበረ ሞላን ፍረን መሪር ቃልሲ ህዝብን ከቢድ መስዋእትነት ኣቦታቱ፣ ኣዴታቱ፣ ኣያታቱን ኣሓቱን ተጠሊሙ፡ ኤርትራ ብዘይ-ዝኾነ ይኹን ቅዋምን ግዝኣተ ሕግን ትመሓደር ምህላዋ ኣዐርዮ ይፈልጥዮ። ከም ውጽኢቱውን ኩሉ ሰብኣዊ ክብሩን ደሞክራሲያዊ መሰሉን ተጋሂሶ መጻኢ ተስፍኡ ጸልጊቱ፡ ወግሐ ጸብሐ ኣብ ልዕሊ ኅረባብቲ ሃገራት ዝጽሕተር ኩናት፡ መጋበርያ ክኸውን ብምግዳዱ ንሞትን ህልቂትን ስንክልናን ምቅልዑ ካብ ተመክሮኡ ኣጸቢቐ ተማሂሩዮ። እቲ ስርዓት ብዝሃዎም ደረት ዘይብሉ ስልጣን ብዝተፈላለዩ ጀነራላትን ኮረኔላትን፡ ብዘይ-ሕጋዊ መንገዲ ምርሻኑ፣ ኣብ ፍቕዶ ኅዳጉድን ኮንተይነራትን ተኣሲሩ ምስቻዩ፡ ብቁጽሪ ሸሞንተ ወይ ሂሊኮፕተር ተባሂሉ ብዝፍለጥ ግፍዓዊ ማእሰርቲ ኣብ ሻንብቆታት ከቢድ ብረት ቁልቁል ኣፉ ምንጥልጣሉ ክርስዮ ምሕሳብ ዝከኣል ኣይኮነን።

ብስም መወዳእታ ዘይብሉ ሃገራዊ ኣገልግሎት እናተገፈፈ ናብ ርኡይ ባርነት ተዋፊሩ ጉልበቱ ብነጻ ብስርዓት ህግደፍ ምምዝግዛ፣ ካብኡ ዝኸፍአውን ዝወፀቲ ጀነራላት ይኹን ኮረኔላት ክሰርሕን ኣብ ሕርሻታቶም ክወፍርን ምቕሳቡ ሕርሕራይ ጌይሩ ይግንዘብዮ። እቲ ብኣሽሓት ዝቐጸር መንእሰይ፡ ካብ መርዕኡን ሕጻኡን ብሓይሊ ተገፊፉ ተወሲዱ ንቡር ሂወት ተሓሪሙ ከም ወኻርያ ንዓመታት ኣብ ኅዳጉዲ ክሰፍር ስለዝተገደደ ዝወረዶ ሕስም ኣይርሰዮንዮ። ካብ ሃገራት ግብጽን ሱዳንን ምስ ገለ ሰብ-ስልጣናት ብምምስግርን ጉቦ ብምብላዕን ዝተቐንጸለ፣ ዝተጨውዮን ዝተሰወረን መንእሰይ ኤርትራ መወዳእታ የብሉን። ይኹን ደኣምበር እቲ ምንም ሕፍረት ዘይስምየ ገባቲ ኢሳይያስ ነዚ ኩሉ ኣብ ላዕሊ ዝተገልጸ ብጨቋኒ ስርዓቱን ኣዕናዊ ፖሊስታቱን ዝተፈጸመ ማእለያ ዘይብሉ ግፍዕታትን ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን ግህሰታትን ብምኸሓድ፡ ብሓደ-ሓደ ሓለፍትን ምምሕዳርን ዝፍጸሙ ጌጋታት ክህሉ ይኸእልዮ ብምባል ኣነኣኢሱ ምቕራቡን ምብጫውን ዘገርም ኣይኮነን። ባህርያትን ተግባራትን ገባቲ ስርዓት ህግደፍ፡ ንመንእሰይ ኤርትራ ኣብ ልዕሊቲ ዘለዎ ቁጠዕ ክቱር ናህሪ ዝወሰኸሉ ደኣምበር፡ ብመብጽዓታት ተዳህሊሉ ናብ ባርነትን ኣርዑት ጭቆናን ክምለስ ምሕሳብ ንዕቀትን ላግጽን ካብ ምጃን ሓሊፉ ካልእ ትርጉም የብሉን።

መንእሰይ ኤርትራ ካብታ ዝፈትዋ ሃገሩን ምወቕ ሑቕፊ ስድራ ቤቱን ብክንድዚ ዝኣክል ቁጽራ፡ ንሰደት ክውሕዝ ዘገደደ ምክንያትን ከም ውጽኢቱ ዝበጽሖ ዘሎ ዝተፈላለዩ ስቓይ ቀንዲ ተሓታቲኡ፡ ገባቲ ውልቀ-መላኺ ኢሳይያስን ስርዓቱን ምጃኖም ካብ መሪር ተመክሮኡ ተማሂሩን ዓቢ ፖሎቲካዊ ንቕሓት ኣጥርዮንዮ። ኣብዚ እዋንዚ መንእሰይ ኤርትራ ቦቲ ቀደም ፋሽነ ዝኣረገ ኣጉል መብጽዓታትን ሽሕግንን ስርዓት ህግደፍ ክታለልን ክዕሾን ማለት ዘይሕሰብ እዩ። ቦቲ ኩሉ ኣብ ልዕሊኡ ክበጽሕ ዝጸንሐን ዘሎን ኩሉ መዳያዊ ፖሎቲካዊ፣ ቁጠባውን ማሕበራውን ግፍዕታትን ስነ-ኣእምራዊ ማህሰይትን ዝፈጠረሉ ሕራኑ፡ ናብ ውዑይ ቃልስን ረዚን ድሉት ደሞክራሲያዊ ለውጥን ክሰጋገር ይድርኽ ምህላዉ ብጋህዲ ይረኣ ኣሎዮ። መዋእሉ ሙሉእ ብዘይዝኾነ ቅዋምን ግዝኣተ-ሕግን ክመሓደር ወይ ብኣጉል መብጽዓታትን ሓሶትን ኢሳይያስ ተዳህሊሉ ብመጻኢ ዕድሉ ዝቋመር ስለዘዩልዎ፡ ህዝብና ብሓፈሻ፡ መንእሰያትና ደማ ብፍላይ፡ ኣብ መላእ ዓለም ኣበጋጊሶሞ ዘለዉ ደሞክራሲያዊ ቃልሲ ብዓወት ንምዝሃም፡ ንቕድሚት ክምርሹ ምጃኖም ኣየጠራጥርን። ምክንያቱ “ህግደፍ ዝኣመንን ማይ ዝሓቕነን” ሓደ ብምጃኑ፡ ካብ ሕጂ ንደሓር ናብ ኣጉል መብጽዓታት ኢሳይያስ ግልጽ-ምልጽ ዝብል መንእሰይ ክቶ ክህሉ ኣይግባእንዮ።

እዚ ዓምዲዚ፡ ወሳኒ ተሳትፎ መንእሰያት ኣብ ደሞክራሲያዊ ቃልሲ ንምዕዛዝ ዝሕግዙ፡ ንቅሓት ኣብ ምክሰኳስ ልሉይ ግደ ዝጻወቱ፡ ህልው ወጽዓታት ብምርኣይ ናብ መሰረታዊ ፍታሕ ዘማዕድዉ፡ መንእሰይ ኤርትራ ትግላ፡ ሎምን ጽባሕን ኣብ መስርሕ ለውጢ ዘለዎ ባህርያዊ ቦታ ብዕግቡት ብምቅባል፡ ንኣወንታታቱ ንምኩላዕ ንኸመታቱ ብሃናጺ ኣቀረርባ ንምእራም ዝጽዕቱ፡ ሃገራውያን ብርዕታት ዘሕልፍዎ መልእኸቲ ዝቀርቡሉ ዓምዲዮ፡ እዚ ዓምዲዚ ብቀንዱ ካብ መንእሰይ ንመንእሰያት ዝሓልፍ መልእኸቲ ቅድምያ ዝህብን፡ ንመንእሰያት ናይ ቃልሲ መድረኽ ኮይኑ ከገልግል ዝተሓዘአ ዓምዲዮ፡

ዝከበርኩም ኣምቡብቲ፡ ኣብ ናይ ሎሚ ሕታም ብድህ መጽሕት ዓምዲ መንእሰያት ኣደ ዕዱም ጋሻ ሒዝናልኩም ቀሪብና ኣሎና። ጋሻና ተቀዲሑ ዘይጽንቀቕ፡ ብመረጻእታታት ዝተሰነዩ ተሞኩር፡ ንመንት ስርዓት ህግደፍ ካብ ምግባጽ ሓለፉ ህዝቢ ኤርትራ ዝሓልፎ ዘሎ መሪር ህይወት ብመስትያት ዝኸርታቱ ኣጉሊሑ ከርእይ ዝኸእል፡ ንመብዛሕትና ሓድሽ ዝኸነና ዕላላት ኣለዎ። ብዝኸነ ካብ ንሕና ክግረኩም፡ ባዕሉ እንተዘንተዎ ይሓይሽ ብምባል ብከምዚ ዝስዕብ መልክዕ ቀሪብናዮ ኣሎና። ንመሉእ ትሕዝትኡ ከተንብብዎ ክንዕድመኩም፡ ሰናይ ንባብ!

ብድህ:- ብቐዳምነት ነዚ ቃለ-መሕትትዚ ክትገብር ፍቓደኛ ኮይንካ ብምርካብካ ብስም ኤርትራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር /ኤደግ/ን ክቡራት ኣንበብቲ መጽሕት ብድህን ዝለዓለ ምስጋናና ክነቕርብ ንፈቲ።

ሃብቶም:- ብወገይውን ኣብ መጽሕት ብድህ ዕዱም ጋሻ ኮይነ ነዚ ቃለ መሕትትዚ ክገብር ዕድል ስለ ዝሃብኩምኒ ከመስግን ይፈቲ።

ብድህ:- ቃለ-መሕትትና ቅልል ምእንቲ ክብል ብመልክዕ ዕላል ክንገብር። ከም መበገሲ ዕላልና ድማ ስምካን ሓጺር ታሪኽ ህይወትካን ንኣንበብቲ ብምምልላይ ክንጅምር።

ሃብቶም:- ምሉእ ስመይ ሃብቶም ወልደንጉስ ተስፋማርያም ይበሃል። ብ1969 ኣብ ባጽዕ ተወለደ። ኣብ ደቀምሓረ ዝርከብ ፈዝሚሽን እንዳምሴን ዝተባህለ ቤት ትምህርቲ ክሳብ 6ይ ክፍሊ፣ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ከኣ፡ ኣብ ሰከንደሪ እስኩል ደቀምሓረ ተማሂረ። ዕድመይ ምስ ኣከለ ከኣ ከም ኩሉ ኤርትራዊ መንእሰይ ነጻነታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ክጸልወኒ ግድን ብምንባሩ፡ ሃገራዊ ነጻነት ንምርግጽ ኣብ ዝካየድ ዝነበረ ሰውራዊ ቃልሲ እጃመይ ንምብርካት፡ ብ1989 ዓ.ም ካብ ከተማ ደቀምሓረ ኣከለጉዛይ ኣብ መስርዕ ህዝባዊ ግንባር ተጸንቢረ። ድሕሪ ወተሃደራዊ ታዓሊም ምውሳይ ድማ ምስ ዝነበረኒ ሌላ ትምህርቲ ሓጺር ኮርሳት ተሞሂቡኒ ኣብ ክፍልታት ክፍለ ሰራዊት 52 ከም ኣፕሬት/ሬድዮ ርክብ/ ኮይነ ተመዲቦ ሰሪሑ። ክሳብ ግብኣተ-መቐብር ባዕዳዊ መግዛእቲ ዘብቐዕን ኤርትራ ሓራ ትወጽእን ከም ኩሉ ተጋዳላይ ንመስዋእትን ስንክልናን ንነብሰይ ሓጽዮ፡ ኣብቲ ህይወት እልፊ ኣእላፍ ጆጋኑ ዝተኸፍሎ መሪር ዓውደ ኩናት፡ ንስለ ነጻነት ግቡኣይ እናፈጸምኩ ተጋዲለ። ካብቲ ንፍጥረታት ዓለም ዘደንጹን ዝፈታተንን መስተንክራዊ ፍጻሜታት ሰውራና፡ ንኣወንታዊ ጸጋታቱን ኣሉታዊ ግድላቱን ሰገረ ከኣ ኣብ ድርኩሽቲ ነጻነት ብዕድል በጺሑ። ንዝተጋደልኩሉ ጸሓይ ሓርነት ኣብሪቐ ክርእዮ ከኣ ተዓዲለ።

ድሕሪ ነጻነት፡ ጢያ ካብ ዝነበረት ክፍለ ሰራዊት 52 ናብ ዓሰብ ዝነበረት ኮር 381 ብምዝዋር፡ ኣብ ሎጂስቲክ /ክፍሊ ኣጽዋር/ እስታፍ ኣፕሬት መራሕ ጋንታ ኮይነ ብምምዳብ ኣገልጊለ። ድሕሪዚ 1994 ኣሃዱና ናብ ዞባ ጋሽ ባርካ ከባቢ ኬሩ ምስ ተቐየረት፡ ኣብቲ ሽዑ እዋን ብደረጃ ሚኒስትሪ ምክልኻል ንዝተሞህበ ዕድል ምጥያስ ክጥቐሙሉ ከም ዝኸእል ብምእማን ሕቶይ ኣቕረቡ።

ብርግጽ ከአ ካብ ገዛና ሓሙሽተ ርእሰይ ኣብ ቃልሲ ዝተሰለፍና ምስ ምኃንና፡ ካብ መንጎእም ከአ ብጀካይ ካልኣት ምእንቲ ነጻነታዊ ሕቶ ኣብ ዝተካየደ መሪር ተጋድሎ ዝተሰወኡን ዝሰንከሉን ብምንባርም፡ ምስዚ ርእሰይ ማሕበራዊ ጸገማት ስድራ-ቤት ብሓፈሻ እርጋን ወላዲታይ ከአ ብፍላይ፡ ከምቲ ዝጸናሕኩም ኣብ ሰራዊት ክቅጽል ይኸእል ኣይነበርኩን። ነዚ ተደራራቢ ማሕበራዊ ጸገማትዚ ንምፍታሕ ሓላፍነት ንምስካም ሕቶ ምጥያስ ኣቕሪብ። ኣጋጣሚ ኮይኑ ድማ ላዕለዎት ሓለፍቲይ ብባዕላዊ ምክንያታቶም ክጣዩስ ህርፋን ስለ ዝነበርም ዘቕረብክም ጠለብ ብቅልጡፍ ተቐባልነት ረኺቡ ተጣይሱ። በዚ መሰረት፡ ብ18 ነሓስ 1995 ካብ ሰራዊት ብክብሪ ተፋንዩ፡ ኣብ ወደብ ባጽዕ ከም ኣባል ሚኒስትሪ መንግሥቱ ውሽጣዊ ትራንስፖርት ተቆጻሪ ክሳብ ኩናት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብ1998 ዝባራዕ ሰሪሑ።

ብድሆ፡- ብከመይ ደኣ ናብ ሰራዊት ተመለስካ? ምስ ተመለስካ ከ ኣብ ሰራዊት ዝነበረካ ተራ እንታይ ይመስል ኔይሩ?

ሃብቶም፡- ኩናት ኤርትራን ኢትዮጵያን ንኩላትና ሃንደበትዩ ኔይሩ ክበሃል ይኸኣል። ምክንያቱ ቅድሚቲ ኩናት ኢሳይያስ ንዝምድና ክልቲኡ ሃገራት ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃዕ ቃለ-መጠይቅ “ደባት ኤርትራን ኢትዮጵያን ትርጉም ናብ ዘይብሉ ደረጃ ይምዕብል ኣሎ” ምባሉ ዝኸኸሮ። ኣብ ጽባሕ ክንዲዚ ዝኣኸል መግለጺ ዝተሃህበሉ ህሞት፡ ከምዚ ዓይነት ሓደጋ ክመጽእ ይኸእልዩ ዝብል ግምት ኣብ ሓንጎል ኩሉ ኤርትራዊ ዜጋ ክመጽእ ኣይኸእልን። ስለዚ ድማ እቲ ኣዋጅ ዱባላ ዝወደቐና መርድእዩ ኔይሩ እንተበልኩ ዘጋንንኩ ኣይመስለንን።

ብዝኾነ ግን ካብ ትጽቢትና ወጻኢ እቲ ኩናት ምስ ተባረዐ፡ ከካብ ዝነበርናዮ ቦታታት ናብ ሓይልታት ምክልኻል ክንኸትት ጸውዒት ተጌሩልና። ብሸነኸቲ ኣነ ዝነበርኩሉ ቦታ ባጽዕ፡ “ኢትዮጵያ ብቃልሲ ንዝምጸናዮ ነጻነትና ዳግማይ ንምጎባጥ ኣብ ልዕሊ ሉዕላዊ ግዝኣትና ብባድመ ወራር ስለ ዝከፈተትልና፡ ነዚ ወራርዚ ንምምካት ከአ ኩሉ ኣብ ጎኒ ሓይልታት ምክልኻል ተሰሊፉ እጃሙ ንምብርካት ክኸትት ኣለዎ” ዝብል መግለጺ ተወሃብና። እቲ መግለጺ ኣዝዩ ተረርን ናይ ምህዳድ ባህርን ጥራይ ዘይኮነስ፡ ነዚ ጸውዒትዚ ዘይተቐበለ ብህዝብን ሃገርን ተሓታቲዩ ክሳብ ምባልውን ተበጺሑዩ። ስለዝኾነ ከአ ኩሉ ሰብ ከምሓድሮ ንዝጸንሐ ስድራታት ንድሕሪት ገዲፉ ንብረቱን ጥራቱን ዝውግኡ ዕድል ከይረኸበ፡ ብተባብሩ ብሓይሊ ክብገስ ከሎ፡ ኣሃውን ካብዚ ወጻኢ ካልእ ምርጫ ስለ ዘይነበረኒ፡ ብቀጥታ ናብ ሚኒስትሪ ምክልኻል ከይደ። ሚኒስትሪ ምክልኻል ናብቲ ቅድሚ ሕጂ ዝነበርክዎ ኣሃዱታት ክኸይድ ሓቢሩኒ። ኣብኡ ምስ ከድኩ፡ ናብቲ ቅድሚ ምጥያሰይ ዝነበርክዎ ቦታን መደብን ክምድቡኒ ደለዩ። ብውልቀይ ኣብዚ ዝተመደብኩም ቦታ ክኸይድ ድሌት ኣይነበረንን። ምክንያቱ እዚ መደብዚ ኣቐዲመ ዝነበርኩሉ ምስ ምኃን፡ ብቀረባ መንነት ናይቶም ላዕለዎት ወተሃደራዊ ሓለፍቲ ኣጸቢቐ ስለ ዝፈልጠን ኣብኡም ዝረኣ ዝነበረ መስፍናዊ ባህርያትን ብልሽው ስነ-ምግባርን ምጥፍፋእን ፍጹም ክጸወር ስለዘይኸእል፡ ንነብሰይ ናብ ዘይተደለየ ሓደጋ ካብ ምቅላዕ ካብኡም ክእለን ኣብ ካልእ መደብ ክምደብን መረጽኩ።

ብድሆ፡- እዚ መስፍናዊ ባህርያት ላዕለዎት ወተሃደራዊ ሓለፍቲ ዝበልካዮ ብምንታይ ይግለጽ? ምስ ተመኩሮኻ ብምዝግድ ብልሽው ስነ-ምግባር ይኹን ምጥፍፋእን ስርቕን ላዕለዎት ሓለፍቲዩ ኢልካ ትገልጽ ብኣብነት ዝተሰነየ መረዳእታ ምሃብካናዶ?

ሃብቶም፡- እወ! ብብዙሕ ኣብነታት ከሰንዮ ይኸእልዩ። ቅድሚኡ ግን ኣብ ግዜ ነጻነታዊ ቃልሲ ኣብ ህዝባዊ ግንባር ንዝነበረ ኣወንታዊ ባህሊ እቲ ተራ ተጋዳላይ ዝተሃንጸሉ ዲስፐሊን ክገልጽ ይፈቱ። ኣብ መስርሕ ብረታዊ ቃልሲ፡ ኣብ ኩሎም ዝተካየዱ ዓውደ-ውግኣት ካብ ጸላኢ ዝምንዘዑ ዝነበሩ ንብረታት ወተሃደራዊ ይኹን ሲቪላዊ ናብ ካዝና ውድብ ይኣቱ። ብኡ ኣቢሉ ከአ ናብ ማዓላ ቃልሲ ይውዕል ኔይሩ። እዚ ጽኑዕ መምርሒዚ ኩሎም ተራ ኣባላትን ተጋደልትን ናይቲ ውድብ ዝምእዘዙሉ ዝነበሩ መርሆን ቅጥዕንዩ። ኣብቲ ግዜቲ ዋላውን መርፍእ ትኹን ንውልቕኻ ክትጥቐመላ ኣይሕሰብን ኔይሩ። ክሳብ ዝተወሰነ እዋን ብተመክሮ ዝሕገዝ ህ/ግንባር ከም ብጽእ ውድብ፡ መራሕቲ ከአ በጃ ህዝቢ ዝሓልፉ ኣብነታውያን መመሃራን ሰውራ ጌይረ ይርእዮም ነበርኩ። ኣብ ከባቢ መራሕቲ ስለ ዝነበርኩ ግን ብመስርሕ ብዙሕ ክዕዘብ ብምክኣለይ ንመንነቶም ብኣግኡ ከለሊ ከአ ሓገዙኒዩ። ነዚ ናተይ ተመኩሮዚ ብመረዳእታ ንምግላጽ ሓደ ፍጹም ንድሕሪት ተመሊስ ከዘንትወልኩምዩ።

ብ1994 ኣነ ዝነበርኩሉ ኣሃዱ ኮር 381 ካብ ዓሰብ ናብ ኬሩ ክንቅየር ከለና፡ ዝተፈጸመ ፍጹምዩ። እዚ ኮርዚ ኣብ ዝተፈላለየ በበይኑ እዋናት ብመስፍን ሓጎስን ፊሊጾስ ወልደየ-ሃንሰን ይምራሕ ምንባሩ ዝፍለጥዩ። ንሶም ምስ ተቐየሩ ከአ እግሪ እግሮም ብርጌደር ጀረናል ወዲ ምይ ከም ኣዛዚ ተተኪኡ መጸኡ። ካብ ዓሰብ ናብ ኬሩ ክንቅይር ትእዛዝ ምስ ተሃህበና ኣዛዚ ኮር 381 ወዲ ምይ ብመሰረት እቲ ትእዛዝ፡ ሓይልታት ኣቐዲሞም ናብ ዝተመደበሉም ቦታ ጋሽ ባርካ ከባቢ ኬሩ ክግዕዙ ክፍልታት ግን ንግዚኡ ክሳብ ኣብያተ ጽሕፈት ዝዳሎ ኣብ ደቀምሓረ ክንጸንሕ ምኃንና ተሓበረና። ኣብዚ እዋንዚ፡ ኣብ ትሕቲ ኮር 381 ዝመሓደር ዝነበረ ብርክት ዝበለ ካብ ጸላኢ ዝተሰልበ ንብረት ኔይሩ።

እዚ ንብረትዚ ብዓብይቲ ኮንቴኔራት ተዓሸጉ ኣብ ከተማ ዓሰብ ብወገን 30ኛ ፍሉይ መጻዊዒ ቦትኡ መኩድ ኣብ ዝበሃል ቦታ ዝተሸዘነ ክኸውን ከሎ፡ ኣለዎን ምምሕዳርን እዚ ንብረትዚ ብኣባላት ኣሃዱታትና ይግበረሉ ኔይሩ። እቲ ንብረት ዓይነቱ ተንዲኖታት፡ ትቦታት ማይ፡ ሞራሉ፡ ሰራሚክን.....ወዘተ ዝኣምሰሉ ኣቕሑት ህንጻ ብብዝሒ ዘለዎ ኮይኑ፡ ኤሌትሮኒክስ ኣቕሑት ከም ቴሌቪዥንን ቴፕን ዘጠቓለለዩ ኔይሩ። ብዋጋ ኣንጻር ክግመት ከሎ ኣብቲ እዋንቲ ብዝነበረ ዕዳጋ ልዕሊ 500 ሺሕ ብር ዝግመት ንብረትዩ። እቲ ቁም-ነገር እምበኣር እዚ ንብረትዚ ካብ ጸላኢ ብዋጋ መስዋእትን ስንክልናን ጀጋኑ ተጋደልቲ ዝተሰልበ ምስ ምዃኑ፡ ኣብ መዓላ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ክውዕል ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ክውገን ይግባእ ኔይሩ። ኮይኑ ግን ከምኡ ኣይተገበረን።

ኣሃዱና ካብ ዓሰብ ናብ ኬሩ ትጓዳዘሉ ዝነበረት ኣጋጣሚ ከም ምቹእ ዕድል ብምጥቓም ንብረት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ብግህደ ተራሰዩ። ምእንቲዚ ኣይልታትና ኣቕዲሙ ንኬሩ ክብገስ ክፍልታት ድማ ናብ ደቀምሓረ ክግዕዙ ምስ ተገበረ፡ ብትእዛዝ ወዲ ምንይ “ካብዚ ንብረትዚ ዝጠቅምዩ ትብሎ ጸዲንካ ብቅልጠፍ ንወደብ ዓሰብ ስደደለይ። ኣነ መርከብ ሰላም ትመጽእ ስለዘላ ቀዲመኩም ብምሕላፍ፡ ንሳልሕ ኣብራሂም መራሕ መኪና ማርቸዲስ ክልእከልካዩ ነቲ ዓብይቲ ንብረት ብማርቸዲስ ነቲ ንኣሸቱ ንብረት ከኣ ቦታ ፒክ-ኣፕ መኪና ጌርካ ኣብ ውሽጢ 5 መዓልታት ኣገንዳዝካ ክትውድእ፡ ክተሓጋዝኹኻ ዝኸእሉ ሰባት ኣትርፍ። ኩሉ ጉዕዞኹም ድማ ብለይቲ ይኹን፡ ኣነ ኣብ ኣፍ-ደገ ወደብ-ዓሰብ ክጽብዮምዩ...” ብምባል ኣብቲ ግዜቲ ንሓላፊ ክፍሊ ሎጅስቲክ ኣጽዋር ኮርና ንዝነበረ ሊተናል ኮረኔል ኣደናይ ኣበበ ካሳውን ቀጢን መምርሒ ኣመሓላለፈ።

ኣደናይ ኣበበ ብመሰረት ዝተሞሀበ መምርሒ፡ ኣነ ንዝርከበም ዝተወሰኑ ሰባት ጥብቂ መምርሒ ሂቡ ስራሕ ክንጅምር ሓበረና። ብኣጋጣሚ ናተይ መደብ ቦታ ንእሽቶይ ፒክ-ኣፕ መኪና ንዝተጸዕነ ንብረታት ዓጂብካ ናብ ወዲ ምንይ ምብጻሕዩ ኔይሩ። ኣብ መንገዲ ንዝኾነ ሰብ ከይማላእ፡ ርክበይ ምስ ወዲ ምንይ ጥራሕ ምዃኑ ጽኑዕ መምርሒ ተሞሀበኒ። ኣነ ቦታ ፒክ-ኣብ እቶም ካልኣት ድማ ቦታ ማርቸዲስ ጸላም ከውሊ ጌርና ነቲ ንብረታት ንምጉዕዳዝ ዝተሞሀበና መደብ ኣብ ውሽጢ 5ተ መዓልታት ለይትን ቀትርን ብዘይዕረፍቲ ብምጉራት ወዲእና። እቲ ንብረት ብተመሳሳሊ መንገዲ ካብ ባጽዕ ንደቀምሓረ ካብኡ ድማ ንኣስመራ ግዲዩ። ድሕሪኡ ዝተሞሀበና ዕማም ስለ ዝወዳእና ኣብ ደቀምሓረ ምስ ዝጸንሓትና ኣሃዱና ተሓወስና። ንዝተወሰነ ግዜ ኣብ ደቀምሓረ ምስ ኣዕረፍና ድማ ናብቲ ዝተመደበልና ቦታ ጋሽ ባርካ ኬሩ ተጓዳዝና። ኣብ ኬሩ ዘይተጸበናዮ ኣብያተ ጽሕፈት ኣብ ምስራሕ ኣተና። እቲ ዝሰራሕ ኣብያተ ጽሕፈት ብጉልበት ኣባላት ሰራዊት ዝሰራሕ ምዃኑ ኣየገረመናን። እቲ ዝገረመናስ መናድቕ ምስ ወዳእና፡ መኸደኒ ዝኸውን ዓጋፋታት ዓርኩ-ብኮባይን ኣብ ምቁራጽ ምእታውናዮ። እቲ ምክንያት ድማ ካብ ዓሰብ ዘግዳዝናዮ ንብረታት ነዚ ዝሓውቲ ንምስራሕ እኩል ትሩፍ ብምንባሩ፡ ንምንታይ ክንጥቐመሉ ዘይተገበረ ክበርሃልና ስለ ዘይኸኣለዩ። ብውልቀይ ድማ ዓይነትቲ ንብረታትን ብዝሒን ይፈልጥ ብምንባራይ፡ ኮርና ንዝሃንጸ ኣብያተ ጽሕፈት ኣብ ምስራሕ ክውዕልዩ ዝብል ግምታትውን ስለዝነበረኒ፡ እዚ ትጽቢተይ ብዘይገመትኩዎ ኣገባብ ተቐይሩ ብምጽንሑ፡ ንውሽጢይ ሕቶታት ክፈጥረለይ ጀሚሩ። እቲ ኩሉ ንብረታት ኣበይን? ንምንታይን? ማዓላ ከም ዝወዳለ ክፈልጥ ደለኹ። ንዝምልከቶም መቅርቦይዮም ንዝበልኩዎምን ከኣ ምሕታት ጀመርኩ። መልሲ ግን ክረኽብ ኣይከኣልኩን።

ድሕሪ ምስራሕ ኣብያተ ጽሕፈት ኮር ምውዳእና ዝሓለፈ መደባት ኣፈጻጽምኡ ንምግምጋም ኣኼባ ተጸወዐ። እዚ ኣጋጣሚዚ ክሰግር ዘይኸእል ኣብ ውሽጢይ ዝተኸጀለ መልሲ ዘይረኽቡኩሉ ሕቶታት ወይ ጉዳያት ንምድርጉሑ ጽቡቕ ኣጋጣሚ ፈጠረለይ። ስለዚ ክሓልፍ ኣይደለኩን። ዕድል ምስ ተሞሀበኒ ከኣ “ካብ ዓሰብ ናብ ኬሩ ክንግዕዝ ከለና፡ ካብ ጸላኢ ዝተሰልቡ ብርክት ዝበሉ ንብረታት ሒዝና ኢና ወጸእና። እዚ ንብረታትዚ ኣበይ ኣትዩ? ሰራዊትና ኣብያተ ጽሕፈታት ንክሰርሕ ዓገፋ ዓርኩ-ብኮባይ ክቐርጽን ክገርትን ንምንታይ ተገዲዱ? ቦቲ ዝተማላእናዮ መሳርሒታት ህንጻ ጣውላ፡ ሞራሉን ዚንጎን ጌሩ ዘይተካረጀ? ኣብዚ ዝጠፈኣ ጉልበት ሰራዊት ንምንታይ ናብ ካልእ ዕማም ዘይወዳለ?.....” ዝብል ሕቶ ምስ ኣቕረብኩ ዝተሞሀበኒ መልሲ ኣዘዩ ዘደንጽዩ። “እዚ ንዓይን ንዓኻን ዝምልከት ስለዘይኮነ ኣፍካ ትሕዝ!!” ዝብል ከቢድ መግናሕቲዩ በጺሑኒ። በዚ ፍጹም ኣይዓገብኩን። ብቀጥታ ድማ ኣብ ታርጌት ላዕለዎት ሓለፍቲ ኣትዩ። ድሕሪ ቁሩብ እዋናት ኣድብዮም ጸኒሖም ኣብ መጻዊድያ ኣእተወኒ።

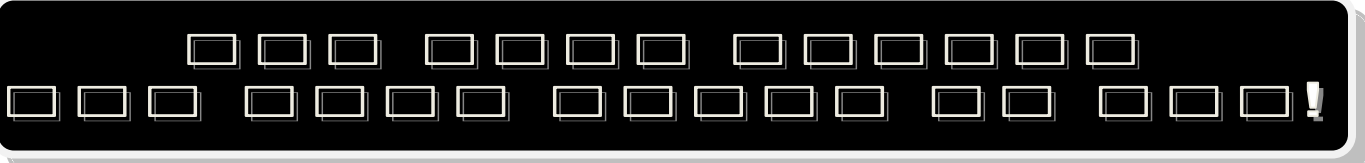
ሓደ እዋን ክዘናጋዕ ናብ ክለብ ምስ ከድኩ፡ ኣደናይ ኣበበ ኣብኡ ጸንሓኒ። “ሃብቶም ንዓ ክጋብዘኻ” ክብል ድማ ከም በዓል ጽቡቕይ ዓደመኒ። ኣሃውን ብዘይ ቀልዓለም ዕድሚኡ ተቐቢሊ፡ ኮፍ በልኩ። ኣብ መንጎ “ሃብቶም ንምንታይ ኢኻ ዘይምልከተካ ሕቶታት እናልዓልካ ኣብ ሽግር ትሓቱ?” ክብል ሓተተኒ። እንታይ ማለትዩ ዘይምልከተካ ሕቶታት ማለት? እዚ ሕቶታትዚ ደኣ ንመንዩ ዝምልከቶ? ኣነ ዝኣምነሉ ክሳብ ዝኾነን መንፈሰይ ዝግግበሉ መልሲ ክሳብ ዝረኽብን ምሕታቲይ ኣይተርፍንዩ። ዝሓተትኩዎ ከኣ ሓቕን ዝወዳልኩሉ ጉዳይንዩ። ስለዚ እቲ ሓቕ ንምፍላጥ ክሳብ ዝደለኩ ክሓትት መሰለይዩ በልኩዎ። ድሕሪዚ ክልቴና ተነሃሂርና ክንደግመጽውን ኣይኸኣልናን። ወዮ ፈታዊ ተመሲሉ ዝዓደመኒ፡ ምስግር ዴሺ ወቐዑለይዩ። ነዚ መበገሲ ብምግባር ድማ ናብ ወዲ ምንይ ጸብጸቡ ብድሕሪ ምጽሓፉ፡ በዚ

ምክንያት “ምስ ላዕለዎት ሓለፍቲ ተባኢሰኻ” ብዝብል ጉልባብ ናብ ተሃድሶ /ቤት ማእሰርቲ/ ክወርድ ኮይኑ። ንሰለስተ ወርሒ ድሕሪ ምእሳሪይ፡ ካብቲ ኣሃዱ ክርሕቕሎም ብምሕሳብ ኣብ ቤት ማእሰርቲ እናሃለኩ ኣቐዲመ ዝሓተትኩምን ተወንዚፉ ዝነበረን ሕቶ ምጥያስ ብምልዓል ክጣዩስ ወሰኑለይ። በዚ ድማ ካብ ሰራዊትን ካብ ከባቢ መስፍናውያን ሓለፍትን ተኣልዮ። እዚ ናይ ገሃእ-ርእሰይ ተመኩሮዮ።

ካብዚ ወጻኢ ከኣ መግለጺ መስፍናዊ ባህርያትን ብልሽውናን ላዕለዎት ሓለፍቲ ሰራዊት ህግደፍ መወዳእታ የብሉን። ንኣብነት ንኣባላት ሃገራዊ ኣገልግሎት ከም ውልቀ ንብረቶምን ገላታቶምን እዮም ዝቆጽርዎም እንተበልኩ ምግናን ኣይኮነን። ብስም ሃገራዊ ኣገልግሎት ዝመጸ ሓደ መንእሰይ ማሓዮ ወይ ኣገልጋሊ ላዕለዎት ሓለፍቲ ኮይኑዮ ዝምደብ። ልዕሊ ኩሉ ድማ ብስም ሕርሻታት ኮርን ክፍለ-ሰራዊትን ኣባላት ሃገራዊ ኣገልግሎት ንረብሓታት ላዕለዎት ሓለፍቲ ህግደፍ ክጽህዩ፡ ክጉልጉሉን ክዳጽዱንዮም ዝውዕሉ። ናይዚ ኣታዊታትዚ ከኣ ፍጹም ግልጽነትን ተሓታትነትን ዘይብሉ ንቆሬን ጁባን ላዕለዎት መራሕቲ መንግስትን ወተሃደራዊ ሓለፍትን ዘሰብሕ ደኣንበር፡ ብፍጹም ንረብሓታት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ዝውዓል ኣይኮነን። ንኩሉ ሕድርታት ሰማእታት ብምክሓድ፡ ኣብ ኤርትራ ጸረ ደሞክራሲን ፍትሕን ዝኾነ ስርዓት ብምህናጽ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ዘይተኣደነ ግፍዕታት ካብ ምብጻሕ ዝኸፍኦ ፖሎቲካዊ ብልሽውና ዘየለ ክንሱ፡ ኢሳያይስ ግን ነዚ ሓቂዚ ብምጉሳይ፡ ብመጫፍርቱ ዝፍጸሙ ርኡያት ቅጥፊታት ግዕዘይ ኣመራርሓን ኣስራርሓን ብምክሓድ ኤርትራ ካብ ሃገራት ኣፍሪቓ ዝሓሸት ካብ ብልሽውና ነጻ ጥራይ ዘይኮነሱ፡ ብደረጃ ገነት ትሰራዕ ሃገር ጌሩ ክገልጸ ከሎ ምስግዕ ብጣዕሚ ዘደንጽዮ።

ተወሳኺ ብልሽውና መራሕቲ ህግደፍ ንምርግጋጽ፡ ኣብ ጋሽ ባርካ ዓዲ ዑመርን ዓዲ-ጌዕዳድን ካብ ህዝቢ ተመንጢሉ ዝተወሰደ ሰፊሕን ስቡሕን መሬት ብክፍለ ሰራዊት 18 ዝውነን ዓቢ ሕርሻ ኣሎ። እዚ ክፍለ ሰራዊትዚ ሓደ እዋን ብኮረኔል ሓረጎት ፍርዱን ይምራሕ ምንባሩውን ዝከኸርዮ። ኣብዚ ሕርሻዚ ብስም ሰራዊት ዝዋጠየሉ ልዕሊ 200 ከብቲ ስታላ፡ 1000 ኣጣል፡ 4000 ደርህ፡ ነዚ ኣገልግሎት ዝህባ ክልተ ዓባይቲ መካይንን ሓንቲ ዲያና ሄሎክስ ኔረን። እዚ ኩሉ ንብረትን ጥሪትንዚ ብቀንዱ ኣብ ትሕቲ ኮረኔል ሓረጎት ፍርዱን ዝእዘዝ ኮይኑ፡ ብፍይናንስ ክፍለ ሰራዊት ሬገንን ፐርሰናል ወዲ የማንን ይመሓደር ነበረ። እዚ ማእቶትዚ ዝገፍ ምስ ምጅኑ ዝጠልቦ ዓቕሚ ሰብ ከም ዘሎ ርዳኢዮ። ስለዝኾነ ከኣ ብዘይ ወላ-ሓደ ተወሳኺ ክፍሊት ብጉልበት ኣባላት ሃገራዊ ኣገልግሎት ዝሸፈን ማእቶትዮ።

ኮረኔል ሓረጎት ፍርዱን ናብ ክፍለ ሰራዊት 22 እናሃለወ ብ2007 ኣብ ዝቐረበ ጸብጻብ፡ ብንጹር ካብዚ ጥሪትዚ ዝተረኸበ ኣታዊ ሽድሽተ ሚልዮን ናቕፋ ምንባሩ ብደረጃ ናይ ክፍለ-ሰራዊት ኣኼባ ሓቢሩና። ኮይኑ ግን ድሕሪ ዓመት ክቐየር ምጅኑ ምስ ተፈልጠ፡ ኣብ ዝተገበረ ተመሳሳሊ ኣኼባ ዝቐረበ ጸብጻብ ንክትኣምኖ ዘጸግምዮ ኔሩ። ብጀካ ክልተ ዓባይቲ መካይንን 350 ሽሕ ናቕፋን ንኮረኔል ወዲ ወልዱ ዘረኸቡ፡ እቲ ኩሉ ጥሪትን ገንዘብን ናባይ ምእታዉ ኣይተፈልጠን። ብዛዕባዚ ኮረኔል ሓረጎት ፍርዱን ተሓቲቱ ክምለስ ከሎ፡ መብዛሕትኦን እተን ጥሪት ሞይተን እቲ ገንዘብ ከኣ መቐያየሪ ኣቁሑት መካይን ምወግሉ ብድሕሪ ምግላጽ፡ “እዚ ጉዳይዚ ንባሕሪውን ገራመኒ ኣሎ” ክብል ብላግጺ ክምለሰዮ ተራእዮ። ኣብዚ ጉዳይዚ ቀንዲ ተዋሳኔ ንዝነበሩ ንፋይናንስን ፐርሰናልን ክፍለ ሰራዊት ሒዘምም ከደ። ምክንያቱ ከኣ ብድሕሪኡ ገለ ካብቲ ምስጢራቱ ከየምሉቕሉ ብምስጋእ ከም ዝኾነ ፍሉጥዮ። እዚን ካለኣን ተመሳሳሊ ተግባራት ኣብ ነፍሲ ወከፍ ክፍለ ሰራዊት ማእለያ የብሉን።

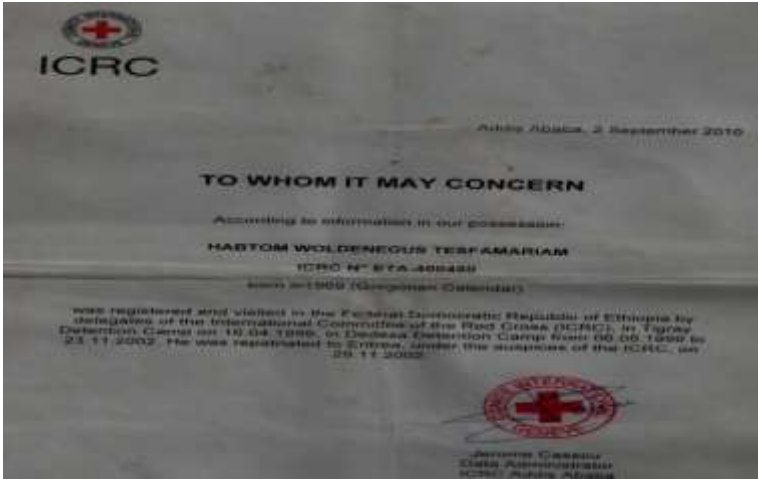
ኣብታ ብድሕሪ ክንደይ መሪር ቃልሰን ረዚን መስዋእትነትን ዝተረጋገጸት ኤርትራ ልዕልነት ቅዋም፡ ግዝኣተ-ሕግን ፍትሕን ክወሓስ ክሳብ ዘይኸኣል፡ ላዕለዎት ሰብ-ስልጣንን ሓለፍትን ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ዊንትኣም ክገብሩ ደረት ዘይብሉ መሰል ተዋሂብዎምዮ። ኣብ ቃሕ ዝበሎም ግዜን ቦታን ክኣስሩ፡ ክጨውዩ፡ ክስውሩን ክርሸኑን ዝኸእሉ ምጅኖም ብተግባር ተረጋገጹዮ። ብዘለዎም ስልጣንን ዝተዋህቦም ደረት ዘይብሉ ሓለፋ-መሰልን እናተጠቀሙ፡ ብነጻ ጉልበት መንእሰይ ውልቓዊ ገዛውቶም ዝሃንጹ ሓለፍቲ ማእለያ የብሎምን። ደቂ ኣንስትዮ ኤርትራ ክበር ዜግነታዊ መስለን ይኹን ጀግንነታዊ ቃልሰን ተካሒዱ ካብ ግፍዕታት ባዕዳዊ መግዛእቲ ዝኸፍኦ ኩሉ-እንተነኣን ንላዕለዎት ሓለፍቲ ሰራዊት ክገልግላን መርወደ ግዝያዊ ስምዒታቶምን ክኾና ዝተበየነለን ፍጡራትዮን። ካብዚ ዝኸፍኦ መስፍናንት ካብዚ ዝኸፍኦ ብልሽውና ከኣ የሎን። እዚ መሪር ሓቂዚ ከኣ ጽዑቕ መግለጺ ህልው ኩነታት ኤርትራን ህዝባንዮ። ነዚ እናረኣኹ ከኣ ኣብ ከባቢቶም ብብልሽውና ዝተጨማለቑ መራሕቲ ክሰርሕ ስለ ዘይደለኹን፡ ንነብሰይውን ካብ

ዘንጸላልወኒ ሓደጋ ንምድሓንን ክብልዮ ካብቲ ናብ ክፍልታት ዝተመደብኩሉ ቦታ መምርሒ ብምንጻግ ናብ ሓይልታት ኣትዮ።

ብድሆ:- ሕራይ ሃብቶም በዚ ክትገልጸ ዝጸናሕካ ምክንያት ነቲ ዝተወሃበካ መደብ ብምንጻግ፡ ናብ ሓይልታት ተመዲብካ፤ ኣብ ሓይልታትክ እንታይ መደብ ተወሂቡካ? ድሒሩ ዘጋጠመካ ነገር እንታይ ይመስል?

ሃብቶም:- ኣብ ኮር 381 2ይ ብርጌድ 2ይ ቦጦሎኒ ከም ተሓጋጋዚ ስታፍ ኦፕሬተር ኮይነ ተመዲብ። ድሕሪ ቁሩብ እዋን ድማ ኪኢላዊ ዓቕሚ ሰብ ዋሕዲ ብምንባሩ፡ ን3ተ ሓይልታት ናይቲ ቦጦሎኒ እናወሃሃድኩ፡ ከም ኦፕሬተር ክሰርሕ መደብ ተዋህቦኒ። ኣብዚ ቦታዚ እናሃለኩዮ፡ እቲ ብልምዲ ቀዳማይ ወራር እናተባህለ ዝጸዋዕ ብህግደፍ ዝተወለዐ ኩናት፡ ብሸነኽ ሸራሮ ዕርዲ ማትዮስ ኣብ ዝተባህለ ቦታ ውግእ ዝካደና። እዚ ኩናትዚ ከምቲ ዝተሓሰበ ኣይተዓወተን። ብድሕሪዚ ናብ ግንባር ባድመ ተሳሒብና ንከባቢ 9ተ ወርሒ ዝኣኸል ኣብ ድፍዓት ዓረድና። ኣብዚ ግዜዚ ብልክዕ ብ23/02/1999 ሰዓት 4.00 ወጋሕታ ብሰራዊት ኢትዮጵያ ኩናት ተጀመረ። እቲ ኩናት ኣዝዩ ኣስካሕካሒዮ ነይሩ። ኣይኮነንዶ ሰብ ህይወት ዘይብሉ ኣኻውሕ ባድመ ከይተረፈ ዝተቐጸለሉ ሕሱም ኩናትዮ። ሙሉእ መዓልቲ ኣብቲ ኩናት ክንዋጋእ ብድሕሪ ምውዓል ከኣ፡ ከባቢ ሰዓት 3:30 ድሕሪ ቀትሪ የማነይ ኢደይን እግረይን ተወጊኦ ኣብ ኢድ ሰራዊት ኢትዮጵያ ወዲቐ።

ኣብ ኢድ መንግስቲ ኢትዮጵያ ድሕሪ ምእታውና፡ ከምቲ ዝገለጸኩልካ፡ ኣነ ውጉእዮ ኔረ። ብተመሳሳሊ ካልኣት ኤርትራውያንን ኣብቲ ዓውደ-ኩናት እናተዋግኡ ቆሲሎም ዝተማረኹ ኔሮም። ገሊኦም ከኣ ተኸርዲናም ዝተማረኹ። ብዝኾነ ነቶም ቀዳማይ ረድኤት ዘድልዮና ምሩኻት ኣድላዩ ሕክምና ድሕሪ ምግባር፡ ናብቲ ውሑስ ዝኾነ ቦታ ወሲዶምና። እቲ ኩናት ድሕሪ ምዝሓሉ መንግስቲ ኢትዮጵያ ንዓለም ለኻዊ ቀይሕ መስቀልን ግብረ-ሰናይ ማሕበራትን ክበጽሑና ፈቐደ። ብከምዚ ንክልተ ዓመት ኣብ ትሕቲ ዕቑባ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዓለም-ለኻዊ ቀይሕ መስቀል ከነታትና እናተኸታተለ ክሰብ ኣጠቓላሊ ስምምዕ ኣልጀርስ ጸጺሕና። ክሰብ ሸዑ “መንግስቲ ኤርትራ ብወግዲ ምሩኻት የብለይን፡ ወያነ ሓደ ሰብውን ኣይማረኸትን” ብምባል ህላዌና ጠቕሲሎዮ ኪሒድዎ ኔይሩ። ንስለ ሓቂ ግን ኣብ ጠቕላላ ኩናት ኤርትራን ኢትዮጵያን ልዕሊ 2200 ንኸውን ምሩኻት ኔይርና። ኣብ መወዳእታ ከኣ ብመሰረትቲ ሞንጎጎንትን ኣፍልጦን ዓለም-ለኻዊ ትካል ቀይሕ መስቀል ንምልውዋጥ ምሩኻት ዝተገብረ ስምምዕ፡ ብነጻ ድሌታትና ማለት ንኤርትራ ምምላስ ወይ ንሳልሳይ ሃገር ምስግጋር ዝብል ክልተ ምርጫታት ቀሪቡልና። ብወንይ ምስቶም ብብዝሒ ንኤርትራ ንምምላስ ዝወሰኑ ምሩኻት ብድሌተይን ምርጫይን መሰረት ብ14/11/2002 ናብ ሃገሪይ ተመለስ።

ብድሆ:- ንኤርትራ ምስ ተመለስኩም፡ ብስርዓት ህግደፍ እንታይ ዓይነት ኣቕባብላ ተጌርልኩም? ተመለስኩም ናብ ሰራዊት ከም ዝተመደብኩምዮ ዝግለጽ። እዚ ሓቂ ዲዩ?

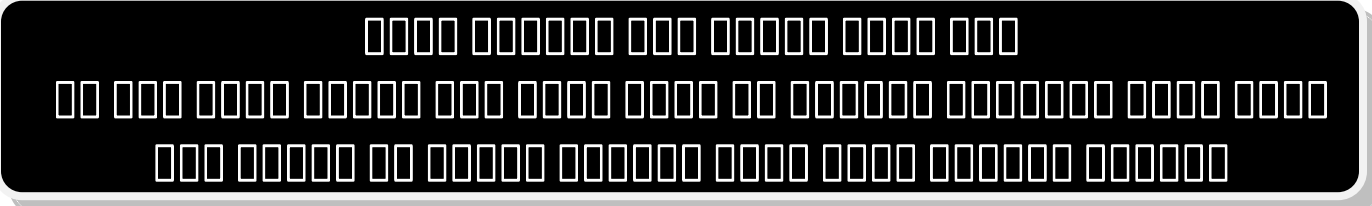
ሃብቶም:- ኣብ ኤርትራ ምስ ሰገርና ብሓቂ ንህዝቢ ኤርትራ፡ ማ/ሰብ ዓለም፡ ገበርቲ ሰናይ ማሕበራትን ቀይሕ መስቀልን ንምድህላል፡ ተሓሲቡ ነዊሕ ብዝተወጠነ ኣዝዩ ዘደንጹን ንምእማኑ ዘጸግምን ኣቕባብላዮ ተጌሩልና። ልክዕ ዶብ ሰገርና መሬት ኤርትራ ርግጽ ከነብል ከለና፡ ብዘገርም ኣቕባብላ ጅጋኑ ተዓጂብና ናብ ከተማ መንደፊራ ኣቲና። ኣብ መንደፊራ ንኣርባዕተ ሰዓታት ዝኣኸል ላዕለዎት ሰብ-ሰልጣን መንግስትን ሰራዊትን ኣብ ዝተረኸቡሉ፡ እንቁሶ ብደሓን መጻኡም ዝብል ግብጃ ተጌሩልና። ብድሕሪዚ ብኣባላት ሃገራዊ ድሕነትን ጸጥታን እናተዓጀብና ናብ ግላስ ወተሃደራዊ መደበር የእትዮምና። ኣብ ግላስ ጀነራል ስብሓት ኤፍሬም ዝርከቦም ብላዕለዎት ሓለፍቲ ኣኼባ ጌሮምልና። እቲ ኣኼባ ብቀንዱ ንመንጎት ናይቶም ምሩኻትን ዝምባሌታቶምን ንምድህሳስዮ ኔሩ። ካብዚ ዝኸፈኦ ግን ኣብ ሓንጎል ህግደፍውያን ብክቱር ጭንቀት ክመላለስ ንዝጸንሐ ሓደ እከይን መርዛምን ኣተሓሳስባ ምንባሩ ብጀነራል ስብሓት ኤፍሬም ተጋህደ። ኣብቲ ኣዕሪፍናሉ ዝነበርና ወተሃደራዊ መደበር መርመራ ደም ተጌሩልና ውጽኢቲ ብጣዕሚ ኣውንታዊ ኮይኑ ምስ ተረኸቡ፡ **#ወያኔ ብመርፍእ ስትሪንጋ ኤቾ ኣይቪ ኤዲስ ለቢዶም ክሰድኩም ኢዮም ዝብል ሰግኣትን ጭንቀትን ነይሩና፤ ወያኔ**

ብሓቂ ከምኡ ዘይምግባሮም ከኣ ክምስገኑ ይግባእ; ክብል ገለጹ። ነዚ መግለጺዚ ካብ ኣፍ ጀነራል ሰብሓት ኤፍሬም ምስ ሰማዕና፡ ብወገና ከምዚ ዝኣመሰለ ሰግኣትን ጭንቀትን እንታይ ኣምጽኦ ብምባል ሰንቢድና። እቲ ኣተሓሳስባ፡ ብርግጽ ሓደገኛ እዩ ኔሩ። ብዝኾነ ብድሕሪዚ ነፍሲ ወከፍ ምሩኽ ሕጂስ ናብ ገዛና የፋንውና ይኹን ዝብል ሃንቀውታ እንተነበረ፡ እቲ ሓቂ ግን ኣቦይን ኣደይን ነንበይኑ ጸሎቶም ከም ዝበሃል ኮይኑ ረኽብናዮ።

ብመሰረት ኣህጉራዊ ውዕላት ኩናትን ስምምዓት ጄነራልን፡ ኣብ ዝኾነ ዓውደ-ኩናት ዝተማረኸ ወተሃደር ዳግማይ ናብ ወተሃደራዊ መሳርሖ ክሰለፍ ኣይፍቐድንዮ። እንታይ ደኣ ካብ ወተሃደራዊ ኣገልግሎት ተሰናቢቱ፡ ናብ ሲቪልዊ ህይወት ክጣየስዮ ዝእዝዝ፡ ስርዓት ህግደፍ ግን ኣይኮነን ዶ ክጣይሰና፡ ምስ ስድራ-ቤትና ክንራኽብውን ዕድል ኣይሃበናን። ድሃይ ስድራ-ቤትና ከይፈለጥና ናብ ማሕበረ-ሰብ ከይተሓወስና ንሓደ ወርሒ ዝኣኸል ኣብ ወተሃደራዊ ካምፖ ግላስ ጅሆ ብምሓዝ፤ ሓለይቲ ክመስሉ ሓደ ሓደ ሽሕ ናቕፋ ንነፍሲ ወከፍና ብምሽራፍ ኣብ ውሽጢቲ ወተሃደራዊ ቀጽሪ ኣብ ዝነበረ ክለባት ክንዛነንን ክንዘናጋዕን ተፈቐዱልና። ወዮ ዕላማ ናይቲ ምዝንጋዕን ምዘናይን ንመጽናዕትን ግዜ ንምሽማትን ዝተገብረ ሚላዮ ኔይሩ።

እቲ ምስሉይ ግዜ ሕጽግትና ምስ ወዳእና፡ ኩላቶም ምሩኽት ነናብ ኣሃዱታቶም ክውዝዑ ተገብረ። ካብቶም ኣብ ታርጌት ዝኣተና ኣስታት 160 ንኸውን ምሩኽት ከኣ ሓታቲ ዘይብልና፡ ናብ ሕቡእ ቤት ማእሰርትታት ተወሰድና። ድሕሪዚ ክነግረካ ኣይኽእልን። ባዕዳዊ መግዛእታዊ ኢትዮጵያ ፋሽስታዊ ስርዓት ደርጊ ኣብ ልዕሊ ገጽሃት ዜጋታትና ቅድሚ ነጻነት ይፍጽሞ ነይሩ እናተባህለ ዝዝንተወልና ዝነበረ ታሪኽ፡ ንሕና ብኣካልን ኣብ ልዕሌናን ብኤርትራዊ ስርዓት ህግደፍ ክፍጽም ርኢናዮ። ኣዘዩ ኣስካሕካሒ ባርባራዊ ተግባራት ኣብ ልዕሌና ተፈጸሙ።

ብድህ፡ ስርዓት ህግደፍ ኣብ ዝወለዎ ኩናት እናተዋጋእኻ እናዋጋእኻ ኢኻ ተማሪካ መስለኒ? ንምንታይ ደኣ ካብቶም ካልኣት ምሩኽት ተፈሊኻ ክትእሰር ኮንኻ?

ሃብቶም፡ እወ!!!...ስርዓት ህግደፍ ኣብ ዝወለዎ ኩናት፡ ግን ከኣ “ተዋሪርና” ኢሉ ኣብ ዘእተወና ውግእ፡ ኩሉ ውልቃዊ ትዕዛብተይ ኣብ ልዕሊቲ ስርዓት ብሓፈሻ ኣብ ልዕሊ ላዕለዎት ሓለፍቲ ድማ ብፍላይ ዘዋህለልኩዎ ተመኩሮን ጽልእን ንካኒ ገዲፈ፡ ምእንቲ ሉኡላውነት ሃገር ክብል ከቲተ። እናዋጋእኩን እናተዋጋእኩን ድማ ቆሲለ ተማሪኸ። ግን ከኣ ከምቲ ንወሃብ ጸባስ ማይ ጨባ ዝብልዎ ምስላ፡ ስርዓት ህግደፍ ንሕና ንዕድሙ-ፖለቲካዊ ስልጣኑ ዝኸፈልናዮ ዋጋ ሞትን ስንክልናን ዘይኹን ዝዳድሶ፡ በቲ ንሱ ዝርእየና #ዝተፈላለየ ኣተሓሳስባን ንቕሓትን ኣማዕቢሎም እዮም.... ካብ ዝሓለፈ ተመክሮኦም ብምብጋስ ኣብ ሕብረተ-ሰብን ሰራዊትን እንተተሓደሱም ዝዘርእዎ ቡቕሊ ክህሉዮ; ኢሉ ስለዝራኣዮ፡ ሕግምና ንምጥፋእ ቆሪጹ ተላዕለ። ብመሰረቱውን እኹ ኩናት ባድመ፡ ንዝነበረ ሕብረተ-ሰብኣዊ ምዕባሌታትን ድሌታት ለውጥን ንምጉታም ዝተማህዞዮ ኔይሩ። ስለዚ ካብቲ ዝቐደመ ህልቂት ምድሓንና ንገዛእ ርኢሱ ከቢድ ሕግም መርዘንዮ ንስርዓት ኢሳይያስ።

ብዝኾነ ግን ሓቂዶ ምዝራብ ይሓይሽ፡ ንኤርትራ ክምለስ ክሓስብ ከለኹ ብወገነይ ዝፈልጦ ዝተፈላለዩ ኣጀንዳ ወይ ተልእኾ ኣይነበረንን። ኣብ ካልኣትውን ከምኡ ዝኣመሰለ ሓሳብን ትሕዝቶን ቅንጣብ ኣይረኣኹን። ናፍቆት ስድራይ ብድሕሪ ምርዋይ ከም ቀደመይ ሰሪሖ ክነብረላ ዝኸእል ዓዲ ኣላትኒ ብዝብል የዋህ ትጽቢትዮ ኔይሩ። ንሚዛነይ ሎሚ ኮይነ ክርእዮ ከለኹ ግን ግጉይ ጥራሕ ዘይኮነስ ኣዘዩ ሓደገኛ ውሳኔውን ምንባሩ ይኣምን። ብሰንኪዚ ግጉይ ውሳኔዚ ከኣ ኣብ መጻወድያ ስርዓት ህግደፍ ኣትዮ ከቢድ ዋጋ ኣክፊሉኒዮ።

ሓቂ ንምዝራብ ኩናት ባድመ ካብ መበገሲኡ ብስርዓት ህግደፍ ዝተባርዐ፡ ግጉይን ዘይፍትሓውን ምንባሩ ከምቶም ብርክት ዝበሉ ኤርትራውያን ድሒረ ዝበጸሕኩዎ መደምደምታዮ ኔይሩ። ኮይኑ ግን ተማሪኸ ከለኹ ግቡእ ምድላውን ኣመራርሓን ብዘይምርካቡ ፍጻሜኡ ዝኸፈለን ከቢድ ዋጋ ዘዕደዮናን ክኸውን ከም ዝኸእለ፡ ብዘይዝኾነ ስክፍታ ዓው ኢላ ይዛረቡሉ ኔይረ። እዚ ንዓይ ኣብ ኩርምቲ ስርዓት ህግደፍን ላዕለዎት ወተሃደራዊ ሓለፍትን ከም ዘእተወኒ ይግምትዮ። ነዚ ዝምልከት ከኣ ሙሉእ ጸብጸብ በጺሕዎምዮ። እዚዮ እምበኣር ክሳብ ቤት ማእሰርቲ ክበጽሕ ጌይሩኒ። ብርግጽ ኣብዚ

እንተዘማኅቱኒ ክስዕሩኒ ዘኸለሎም መርትዖታት ብፍጹም ኣይነበርዎን። ምክንያቱ ከኣ ዝፈልጦ ታሪኽ ብምዃን፡ ልዕሊቶም ኣብ ውሑስ ቦታ ጥይት ኣብ ዘይረኸቦ ታባታት ኮይኖም ውግእ ዝመርሑ ዝነበሩ ወተሃደራዊ ሓለፍቲ፡ ብዛዕባቲ ኩናት እቶም ኣብ ቅድመ ግንባር ዝነበርና ጽቡቕ ስእሊ ስለዝነበረና። ካብዚ ብምብጋስ ድማ ገምጋምና ኣብ ቦትኡ ምኽትይን ወድዓውን ምንባሩ ዘጠራጥር ኣይነበረንን። እዚ ስለዝኸነዮ እምበኣር፡ ኣብ ልዕሊ ዝተዋደደ ክስታት ኣምጺእም፡ እመን እናበሉ ክሳብ ውኃይ ኣጥፊኦ ዝወድቕ ዝቅጥቅጡኒ ዝነበሩ። ዝገርመካ ካብቶም ዝቐርቡለይ ዝነበሩ ሕቶታት ገሊኦም ክገልጹልካ፡-

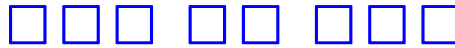
“ከም ተሓጋጋዚ ስታፍ ኣፕሬተር ንምንታይ ብህይወትካ ተማረኸካ? ከም ገዲም ተጋዳላይ ንምንታይ መስዋእቲ ዘይመረጽካ? ብዝነበረካ ሓላፍነትን ስራሕን ምስጢር ንጸላኢ ሂሳብ ኢኻ? ንስኻን ወዲ ኩማኻን ስለዝተማረኸኩም፡ ጸላኢ ኩሉ ሚስጢራትናን ምንቅስቃሳትናን ክፈልጥ ጌርኩም። ንስኻ ከኣ ናይ ኩሉ ግንባራት፣ ክፍለ-ሰራዊት፣ ኮርን መራኽቢ ኮዳት ሓዝካ ስለዝተማረኸካ፡ የሕሊፍካ ሂሳብኹም? ብተወሳኺ ከም ተጋዳላይ ብዛዕባኪ ውድብ እትፈልጦ ሚስጢራት የሕሊፍካ ሂሳብ ኢኻ። ስለዝኸነ ከኣ ግንባር ባድመ ፈሪሱ። ናይዚ ኩሉ ተሓታቲ ንስኻ ኢኻ?” ዝብል ኔይሩ። ካብዚ ዝተፈለየ ከኣ፡ ንስኻ ናብ ኤርትራ ዝመጽኻ ፍሉይ መደብ ወያኔን ተቃዋምቲ ውድባት ኤርትራን ኢና ዝበሉ ሓዝካ ኢኻ ተመሊስኻ፡ ሓቂ ምስ ትዛረብ ጥራይ ኢኻ ብሂወት ትወጽእ.....ወዘተ ዝብሉ ሕቶታት ነበሩ።

ዓጀብዮ። ከይገርመኩም፡ ብወያኔ ተወጊኦ ምስ ተማረኸኩ፡ ኣይኮነንዶ ተሓጋጋዚ እስታፍ ኣፕሬተር ቦጠሎኒ ምዃንይ ክፈልጡሉ፡ ከም ተጋዳላይውን ኣይፈልጡንንዮም። ኩሎም ምሳይ ዝነበሩ ዶኩመንታት ኣቐዲመ ኣብ ከበባ ምእታወይ ምስ ፈለጥኩ ሰዊረዮምዮ። ብቀጥታ ተወጊኦ ኣብ ዝተማረኸሉ ህዋት ድማ ኣባል ሃገራዊ ኣገልግሎት ምዃንይዮ ገሊጸሎም። ካብቲ ኣዘዩ ዘገርም ግን ቅድሚ ምምራሽይ ግንባር ባድመ ሙሉእ-ብሙሉእ ፈሪሱሉ፡ ሰራዊት ኢትዮጵያ ትሕጃታቶም ንኅድኒ የሰፍሑዮም ነይሮም። እቲ ሓቂኪ ክንሱ ግን **“ሕነ ቀራናት ንጋዕማት”** ከም ዝበሃል ንዓይ ተሰልበጡኒ። ብዓይኒ ሓቂ ካብቲ ብስርዓት ህግደፍ ዝቐረበለይ ሕቶታት ብገለ መዳዩ ከሕትተኒ ዝኸለል፡ ተቃዋምቲ ውድባት ኤርትራ ኣብቲ ዝነበርናሉ መደበር ምናኻት ይመጹ ብምንባርም ይራኽብ ብምንባሪይዮ። ምክንያቱ ድማ ኩነታት ሃገርና ብምግምጋም ኣብ ኤርትራ ለውጢ ምርግጋጽ ከም ዘድሊ ብልቢ ይኣምን ስለዝነበርኩ፡ ተቃዋምቲ ውድባት ኤርትራ ዘለዎም መማራጺ ራእይን ዕላማታትን ክፍትሽ ይብህግ ነይረ። እዚ ክናሳሓሉ ዝግብኣኒ ነውሪ ተግባር ኣይነበረን። ብዛዕባ ጉዳይ ሃገሪይ ምስ ኤርትራውያን ክዝቲ ሓሳብ ንሓሳብ ክለዋወጥ ካብ ግንም ፍቓድ ዝሓተሉ ስለዘይኮነ፡ ካብዚ ወጻኢ ግን መደብ ዝኾነ ይኹን ኣካል ሓዘ ንኤርትራ ኣይኣተኹን። ኣብ ትሕቲ ስርዓት ህግደፍ ግን ዋጋ ህይወት ዘኸፍል ዓቢ ገበንዮ።

ስለዝኾነ ከኣ፡ ካብ 2002 ክሳብ 2007 5ተ ዓመት ሙሉእ ለይትን ቀትርን **“ሓቂ ኣውጽኢያ”** እናተባሃልኩ ተቐጥቂጠ። ኩሉ ዓይነት ባርባራዊ ስቅያትን ግፍዕታትን ስርዓት ህግደፍ ኣስተማጃረዮ። ኩሉ-መዳያዊ ግፍዓዊ ማህረምቲ፡ ካብ ናብ ጸልማት ኣብያተ ማእሰርቲ ኣንደር ግራውንድን ኮንተይነራትን፡ ኣብ ፊስቶ ማይ፡ ኣብ ጨናዊ ማይ-ባላ፡ ብኤሌትሪክ ፊር፡ ጉጥዮት ቁጽሪ 8ተ ወይ ሂሊኮፕተር ተባሂሉ ዝፍለጥ ካብ ባዕዳዊ መግዛእቲ ዝኸፍኦ ምርመራታትከይፈተኹ ከም ዕለታዊ ቀለበይ ክወስዶ ተገዲደ። ተጋዲሊ ሃገራዊ ነጻነት ጋህዲኳ እንተገበርኩ ከምዚ ዓይነት ጨቋኒ ስርዓት ምትካሉ መመሊሱ ኣተሓሳስበኒ። ምሳይ 160 ምናኻት ዝተኣሰሩ ነበሩ። ካብዚኣቶም፡ እቶም ገሊኦም ብዕድመ ንኣሽቱ ብተመክሮውን ገና ዘይበሰሉ፡ ንዝተኸሰሱሉ ጉዳይ ኣሸንጎይዶ ክምልስዎ ክርድእዎውን ዘይኸለሉ ማናጁስ ቆሉ-ዑ ኔይሮም። ብሰንኪ ዝወርዶም ዝነበረ ኢ-ሰብኣውን ባርባራውን ተግባራት ከኣ ከቢድ ስንክልናን ስነ ኣእምራዊ ጭንቀትን ዝበጽሑም ኣለው። ኩሉ እንተናዊ ግፍዕታት ስርዓት ህግደፍ መግለጺ ዝርኸቦ ኣይኮነን። ኤርትራ ብድሕሪቲ መሪር ቃልስን ከቢድ መስዋእትንን ናብ ምድራዊት ሲኦል ተቐይራ እቲ ጭዋ ህዝብና ናብ ከምዚ ዝኣመሰለ ዓዘቕቲ ምወዳቕ ብጣዕሚ ድማ የጉሂ።

ብድሆ፡- ሃብቶም 5 ዓመት ሙሉእ ብከምዚ ክትገልጸ ዝጸናሕካ ኣገባብ፡ ኣባዮናይ ቤት ማእሰርቲ ኢኻ ኔርካ?

ዝኸበርኩም ኣንባብቲ መጽሔት ብድሆ፡ ሃብቶም ነዚ ዘቐረብናሉ ሕቶታትን ካልኣትን ኣመልኪቲ ዝሃበና ምላሽ ኣብ ዝቅጽል ሕታምና ሓዝናልኩም ክንቐርብ ኢና። ኣብቲ ትቅጽል ሕታም መጽሔት ብድሆ፡ ሃብቶም ኣገባብ ምርመራታት ኣብያተ-ማእሰርቲ ስርዓት ህግደፍ፡ ኣብ ልዕሊኡ ዝበጸሐ ዘስከሕክሕ ግፍዕታትን ኣካላዊ ጉድኣትን፣ ኩነታት ጉጅለ 15ን ናይ ፖለቲካ እሱራትን ኣብ ትሕቲ ስርዓት ህግደፍ ዘሕልፍዎ ዘለዉ መሪር ህይወት፡.....ካልእን ብዝርዝር ከወግዓናዮ። ኣብ መወዳእታ ድማ ሃብቶም ብከመይ ካብ ቤት ማእሰርቲ ከም ዝወጹ፡ በየን መዓሰን ብከመይን ኣቢሉ ካብ መንጋጋ ስርዓት ህግደፍ ኣምሊጡ ናብ ስደት ከም ዝመጸን ሰፊሕ መግለጺታቱ ክህበናዮ። ቆጻራኹም ምስ 4ይ ሕታም መጽሔት ብድሆ ኣይተዘንግዑ።

ትማሊ-ትማሊ ስለ ፍትሕ
ስለ መሰል
ስለ ደሞክራሲ ተዘሚሩ
ዘገርም ግን ግዜ ከይወሰደ ተቸይሩ

ትርጉሙ ተካሁዱ ተረሲዑ
ከም ተራ መዝሙር ተሓሲቡ
ፍትሕ መሰል ደሞክራሲ ተጋሂሱ
ብባርነት ፈሉልነት ተደቅሱ

ንስለ ፍትሕ ክነብር ከይበሉ ሂወቶም ዝከፈሉ
ንስለ መሰል ኣካሎም ከይበቐቁ ዝተቐብሩ
ንስለ ደሞክራሲ ን30 ዓመታት ክርተት ዝብሉ
መብጽዕኦም ተጠሊሙ
ስርዓት ኢሳይያስ ራእይም ኣብኒኑ
ግን ስለ ምንታይ?
ግን ስለ ምንታይ?

ስርዓት ህግደፍ ዝበላዕክምሉ ጸሕፊ ትሰብሩ
ኣይምሰልኩም ንዘለኣለም ኣብ ኮረሻ ትነብሩ
ስለ ምንታይ ህዝቢ ካብ ሃገሩ ተስድዱ
ኣይምሰልኩም ብኡ ጌሩ ዝጠፍእ ዘይምለስ ንዓዱ

ስለ ምንታይ እቶም ትማሊ ዝጎዩዩ
ዘይኢዶም ዝተፈድዩ?
ስለ ምንታይ ኣብ ክንዲ ፍትሕ መሰል ደሞክራሲ ዘጋውሉ
ኣብ ማሕደር ዝተመቁሉ

መልሱ ኣንቱም ጠላማት
ኣብ ክንዲ ብርሃን ዝኸደንኩሞ ጸልማት
ዝሓብሓብኩም ንጥፍኣት
ዝመልእኩም ክፍኣት

እ.....መልሱ
ኣበይ ደኣሎ እቲ ብቃል'ምበር ዘይትፈልጥዎ ብተግባር
ፍትሕ ደሞክራሲ መሰል
ጽጉማት ንብዱላት ዝከላኸል
ኣበይ ደኣሎ?

ኣገሪምኩምና ሰሚዕናዮ ዘረባኩም
ጥዑም ነይሩ መን'ሞ ይሰምዓኩም
“መን'ዩ ጽንጽ'ያ ዓይኖም ዘንፍረሎም”
ወሓለ ዘረባ ዘዩጋጊ ኣብ ጸድፊ ንዘሎ ኣብ ቀረባ

እቲ መንግሥት ንመንእሰይ ክሓለ
እቲ ኣስዳዲ ክመስል ኣካቢ
ክልተ ጌጋ የለን ንመን'ሞ ክተጋገ

ክልተ ጌጋ የለን ኣስተውዕል መንእሰይ
ንሱ እቲ ናይ ትማሊ
ስድራ ቤት ዝፈላለ
ዝከልእ መጽለለ

እቲ ቆርቦት በጊዕ ዝተኸድኑ ተኸላ
ሓጺር ዝዕድሚኡ ዝጎሓፍ ሓተላ
ንነብሱ ዘታለለ ንሂወቱ ዝቀተላ

እንታይ ደኣ ሎሚ ልሳኑ ቀይሩ?
 ኣብ ጸድፊ እንክሎ ኣብ ሞትን ሂወትን ተቀርቂሩ
 ንጥፍኣትና መሓውሩ ዘንውሐ
 ኣብ ሱዳን ግብጺ ሲና ሳህራ ባሕሪ ዘስፋሕፊሐ
 ስጋ ኣሕዋትና ዘሳቀየ
 ደም ዕሸላት ዝሰተየ
 ኣዕጽምቲ ውጽዓት ዝቋሰየ
 ሽፍታ ምድሪ ሽፍታ ባሕሪ
 ዘይፈርሕ ፈጣሪ

ይሓስብ ይኸውን ይፍትገውን ይኸውን
 ከፅዑ ራእይና ክፅፍን ድምጽና
 ከጸልምት መጻኢና ክንነብር ደንቂርና
 ዳግማይ ኣብ ኣርዑት ክጸምደና
 ኣፍራዩ ዕድሚና ክብዝብዝ ክሰርቀና

ዓሻ ፈተነ
 ዝተሓሰበ ምሰ በነነ
 እሞ ኣይትድከም
 ኣይፋልናንዩ መልስና ንዳግማይ ባርነት
 ስለ ዝፈለጥና ጣዕሚ ናይ ነጻነት

ክልተ ጌጋ ፍጹም የለን
 ክልተ ግዜ ብእምነ ዝዕንቀፍ እምነ ኣብ መንጎና የለን
 ኣለና ንበል መንእሰይ ነድምጽ ብሓባር
 ፍትሒ መሰል ደሞክራሲ ንምክባር
 ንዘምር ብሓባር
 ክልተ ጌጋ የለን
 ክልተ ግዜ ብእምነ ዝዕንቀፍ እምነ ኣብ መንጎና ኣይተፈጥረን

ብመንእሰይ የሴፍ